Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 189 (14606) | 1977 оной августын 16, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

Үбһэ хуряалгада үргэн дэлисэ

ҮНХЭНЭЙ ҮБҺЭШЭД МЭДЭЭСЭНЭ

нхэнэй совхозой Хужа- Шэмхын отделенинүү- механизаторнууд, жо- шод эдэ үдэрнүүдтэ си- й ургамалнуудые саб- з, шэмэтэ тэжээл дара-

үлэй мэдээгээр энэ ажа- 3300 тонно гэхэ гү, хараалагдаһан түсэбөө процент дүүргээд байна. сэй ургамалнуудые ху- а ажалда 5 комбайн, 19 автомашина хүдэлгэгдэжэ, бүхыдөө 45 механизатор болон хүдэлмэришэд хабаадуулагданхай. Тэдэнэр үдэр бүри 160—180 тонно силос дарана.

* * *

Саянай совхозой Харбянгуудай отделениин үбһэшэдэй хоердохи звеногой коллектив Һайрам гэжэ газарта хүдэлдэг. Тэрэниие үнинэй хүдэлмэришэн Шойжалсан Байданов хүтэлбэрилнэ. Үбһэшэд тэжээл бэлэдхэлгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эршэтэйгээр хүдэлжэ эхилээд, мүнөө 116 гектар сабшалангай гектар бүхэнһөө 10-аад центнер үбһэ хуряана.

Сагай уларилай хэды таарамжагүйшье һаа, үбһэшэд 700 гаран центнер үбһэтэй болобо.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

СИЛОС ДАРАНА

НАРҺАТА (Телефоноор абтаба).

Эдэ үдэрнүүдтэ Яруунын совхоздо силос дараха хүдэлмэри эршэтэй түргэнөөр ябуулагдажа байна.

Энэ жэлдэ совхоздо 6 мянган тонно силос дараха түсэбэй 1500 тоннонь дарагданхай. 2-дохи отделениин В. Я. Яковлевай толгойлдог бригада мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус бригадынхид мүнөө үедэ 1000 шахуу тонно силос дараад байна. Эдэнэр үдэр бүри 200 тонно силос бэлдэхэ даалгабаряа үлүүлнэ.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛГЫН
АША ТУҺАДА

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгын, эб найрамдалай хэрэг бэхижүүлгын аша туһада совет-француз харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан «Москва—Париж» гэһэн телевизионно баримтата үнгэтэ фильмые СССР-эй Түбэй телевидени августын 14-дэ харуулһан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр байгша оной июнь һарада Францида ошоһон тухай фильм соо дэлгэрэнгыгээр хөөрэгдэнэ. Леонид Ильич Брежневэй Францийн Президент Валери Жискар Д'Эстэнтэй уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд, политическэ ехэ удха шанартай хамтын документнүүдтэ гар табилга кинокадрнуудта харуулагдана.

Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байһан Соведүүдэй оронние Франциин хүн зоной ехээр хүндэлдэг байһан тухай хөөрэһэн киноленте эндэ оии.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПАЛАТАНУУДАЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй барилгын, барилгын материалнуудай промышленностиин комиссинуудай хамтын заседани Кремль соо болобо. Барилга дээрэ ажаллаха хүдэлмэришэнэй кадрнуудые бэлдэхэ ба эдэнэй ажал хэрэг болон һуудал байдалые һайжаруулха талаар түсэбтэ даабаринуудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэв.

КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, һүүлэй жэлнүүдтэ техническэ мэргэжэлэй һуралсалые нарижуулан һайжаруулһанай, үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэришэдые бэлдэжэ, мэргэжэл шадабариинь дээшэлүүлһэнэй ашаар дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэдөөр барилгын ба хабсаралгын эмхинүүдые хангаха хэдэ хэдэн хэмжээнүүд абтаһан байна гээд элидхэлнүүд дотор, депутадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдээ. Барилга дээрэ ажалай түлбэри дээшэлүүлхэ, ажалай эмхидхэл, гэр байрын болон соёлой-ажаһуудалай эрхэ байдал һайжаруулха талаар хэдэн хэмжээнүүд абтаба.

Комиссинууд тогтоол баталан абаба. Барилга дээрэ ажаллаха хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлтэй кадрнуудые бэлдэхэ, эдэнэй хүдэлмэриин ба һуудал байдалые саашадань һайжаруулха хэрэгтэ тохёолдожо байһан дутуу дундануудые элирүүлхэ талаар хэдэн министерствэнүүдтэ, албан зургаануудта дурадхалнууд оруулагдана.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ В. П. Рубен, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй, алба зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд заседанида хабаадаба.

(ТАСС).

ОНЬҺОН МАШИНЫН ХҮСӨӨР

РЕПОРТАЖ

Урда һүнинь багашаг бороо ороһон байжа, үглөөнэй наранаар үбһэ тармажа, хуряажа захалха аргагүй болоод, звеное даагша Иван Васильевич Платонов ехэл һанаата болонгн байба.

— Хаанаһаа энэ бороо орожорхибо гээшэб. Тиигээгүй һаань, мүнөөдэр Мощалишынгаа сабшалангай үбһэ абажа дүүргэхэ һэмди. Зай, хүбүүд, булта гарга хүлтөөрөө гаража, баалнуудаа һэлихэ, урбуулха болоолди даа, — гэжэ тэрэ нүхэдтөө хэлэнэ.

Тиигэжэ үдэ болотор баалтай, мүн сабшаһаншье үбһэн хуу һэлигдэжэ хатаагдаад, үдэһөө хойшо һүрилэгдэжэ эхилээ һэн. Бүхы ажалаа оньһон машинын хүсөөр бүтээдэг тус звено үдэр бүри 400—450 центнер үбһэ һүрилнэ. Эндэ элдэб түхэлэй 14 трактор хүдэлдэг.

— Гансал һүри нюруулха, заһаха, аса, тармуур бариадаг хоёр лэ хүн бии. Бэшэмнай хуу механизаторнууд юм. Бороогой орожо һаатуулаагүй һаа, энээнһээ һураггүй ехэ үбһэ һүрилһэн байха һэмди, — гэжэ нүхэр Платонов хэлэнэ.

Гэбэшье, тэдэнэй хэһэн ажалые бага гэхээр бэшэ. Богони болзор соо 5 мянга гаран центнер үбһэ һүрилөө гэхэ гү, али түсэбөө 60 үлүүтэй процентдэ хүргэбэ. Бүхыдөө энэ звено 370 гектарай ногоо сабшажа. 8,5 мянган центнер үбһэ һүрилөөд, тэрэнээ хуу хорёолоод тушааха юм.

Эндэ дүршэлтэй бэрхэ механизаторнууд олон. Иван Ревенский, Иван Платонов, Илларион Филатов, Петр Алексеев гэгшэд үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг. Звеногойхид үбһэ абаха түсэбөө ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхээр тэмсэнэ.

М. НАМЖИЛОВ,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Һүри нюруулагшад К. Медведев, М. Алексеев. 2. Звеное даагша И. Платонов (зүүн гарһаа дүрбэдэхи) механизаторнуудтаяа хөөрэлдэжэ байна. 3. Үбһэн иигэжэ һүрилэгдэнэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Загански» колхоз.

Авторай фото.

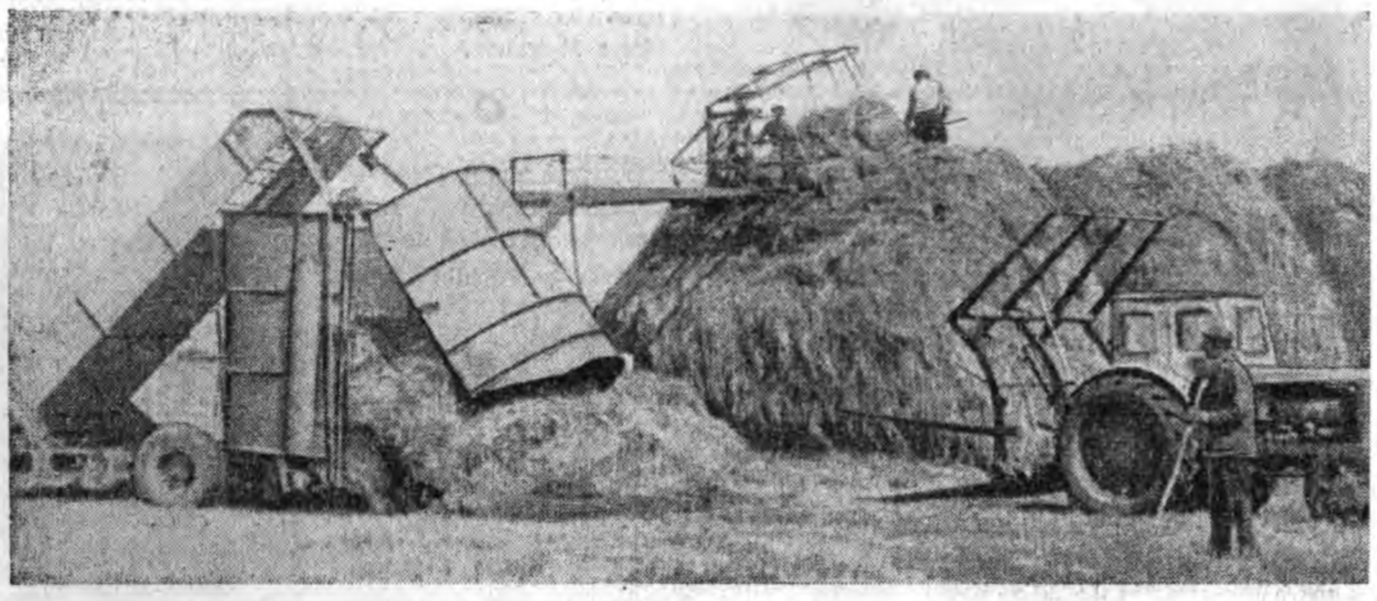

ЭРИД ШУУД БУРУУШААЛГА

Буруушаалгын митингнүүд, олониитын суглаанууд эдэ үдэрнүүдтэ бүхы орон доторнай үнгэргэгдэжэ байна. Хүн зониие олоорнь алаха, хюдаха шэнэ түхэлэй ядерна зэбсэг — нейтронно бомбо бүтээхэ гэһэн США-гай правительствын шиидхэбэриие совет хүнүүд дураа гутан буруушаажа байһанаа мэдүүлнэ. США-гай ябуулганууд хүн түрэлтэнэй аша туһада зүрюу харша байна, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгын гол ёһонуудтай яашье таарангүй гэжэ эдээндэ хабаадагшад хэлэнэ.

Эб найрамдал хамгаалдаг совет комитедэй эдэбхитэдэй суглаан Москвада болобо. Нейтронно ядерна зарядуудые бүтээхэ гэһэн США-гай шиидхэбэриие буруушааһан ябуулганууд бүхы дэлхэй дээрэ улам үргэдэжэ байна гэжэ совет олониитын түлөөлэгшэд тэмдэглээ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болиулхын түлөө хамтаараа тэмсэхэ гэһэн Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэ хандаһан хандалга дэлхэйн олониитэдэ айхабтар ехэ нүлөө үзүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай болон Совет правительствын эб найрамдалта гадаадын политикые бүрин дэмжэжэ байһан тухайдаа суглаанда хабаадагшад мэдүүлээ.

— США-гай шиидхэбэри хадаа хүнэй нангин эрхэдэ — ажаябаха гэһэн эрхэдэ зүрюу харша ябуулга болоно гээд бидэ тоолонобди,— гэжэ докер-механизатор Л. Г. Еременко Ильичевскын портын хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ.

Киргизэй хэдэн зуугаад мянган хүдөөгэй ажалшад митингнүүдтэ хабаадаһан байгаа. США-да буу зэбсэг бүтээлгые болиулха эрилтэ табинабди гэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагша А. Токтоев Тянь-Шаньска районой «Эсгекчил» колхозой ажалшадай митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ зааба. Совет байгуулалта арадуудай хоорондо амгалан тайбанаар зэргэ оршохо гол ёһонуудые сэхэ шууд бэелүүлгэдэ зорюулагданхай.

* * *

ООН-до туһаламжа үзүүлхэ СССР-эй нэгэдэл мэдүүлгэ хэбэ. Нейтронно бомбо бүтээхэ гэһэн США-гай захиргаанай шиидхэбэри энээн дотор эрид буруушаагдана.

Энэ бузагай муухай шэнэ түхэлэй зэбсэг хэрэгсэлые бүтээжэ хэрэглэлгые буруушааха уряатайгаар нэгэдэл дэлхэйн олониитэдэ хандаба

(ТАСС).

БУЛАГАЙ ФЕРМЫН ДЭРГЭДЭ

глөөнэй улаан наранай һаа урид сабшалан ажалай халуун хаһа эхилшэнхэй байба. Гурморин косилка нэгэ жэгсабшана. Тээ саана косилкатай нэтрактор шадал мэшуумайна. Эндэ Леэй нэрэмжэтэ колхозой гай һү һаалиин фермын малда үбһэ тэжээл дхэгдэнэ гээшэ.

- Мүнөө жэл эндэмнай хура яһала ехээр оросабшалангаймнай нон һайнаар ургаба. Манай но хамта дээрэнь 3000 тнер үбһэ хуряаха түсэбди. Энэмнай дүүргэгдэ байха. Юуб гэхэдэ, за газарһаа гектарай 30 тнер үбһэн хуряагдана. э ургаса сабшалангай жэл һайжаруулха тар ходо хэжэ байһан элмэриимнай аша үрэ аабдаа. Ха- уһалууриинь манай та луговод Сергей Федоич Таракановский хэжэ а һэн, — гээд үбһэшэ- звеное даагша Пашин- й Иван Михайлович хөө- э. Тэрэ өөрөө дурсагдаг- фермэ дээрэ ахалагша шангаар хүдэлнэ. Тиимэ- үбһэндэ ябалсагшадай эмхидхэхэ, эдеэ хоор хангаха хэрэгтэ онсо арал хандуулна.

Оньһожоруулагдамал энэ водо хореод хүн ажал- . «МТЗ-50» түхэлэй бан трактор. «МТЗ-5» лэй нэгэ, «Т-25» түхэ- хоер трактор тэдэнэй лдэ үгтэнхэй. Үбһэ тар- ха, һүри сомохо хүдэлмэ- сүм техникын хүсөөр хэг-

— Энэл ха юм даа, мү- е үеын хүсэтэ техникэ. ндандаа энэ ехэ талмайе р хажуураар сабшажа, мо- ор тармадаг, асаар бул- ень һүрилдэг бэлэйбди. дэлхэ арга боломжо хуу н. Гансал энэ тэнгэримнай саг үргэлжэ уһаяа адхажа, сэлмэг үдэрнүүд дуталданал даа, — гэжэ Геннадий Иванович Клупаев һанаа зобонгеор хэлэнэ. Теэд сагай уларилай хэдышье таарамжагүй байбашье, эдэнэр 800 центнер үбһэ хуряагаад байна. 9 томо һүри хашаалагданхай харагдана.

Тус ажахы үбһэ тэжээл ехээр бэлдэхын тула сабшалангаа үргэдхэжэ, 40 гектар газарта олон жэлэй ногоо таряа һэн. Тэрэнь һайнаар гаража, мүнөө 20 гектарынь сабшагданхай, үлдөөшэ хахадынь үрэһэндэ орожо, ерэхэ жэлдэ таригдаха юм. Яама янхын эрмэгэй, ханаабай захаархи ногоон гар хажуураар сабшагдана.

Звенодо залуушуул олон. Ахалагша классай һурагшад Георгий Югов, Сергей Клупаев, Сергей Голосеев гэгшэд хүхюун соггойгоор ажаллана.

— Бидэнэр жэл бүри үбһэ сабшалгада хабаадажа, түрэл колхоздоо туһалнабди. Манай звено недондо 2800 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ һэн. Мүнөөшье недондоной хиһоо дутуугүйгөөр хүдэлжэ байнабди, — гэжэ Сергей Клупаев хөөрэнэ.

Звеногой гэшүүд техникэеэ һайн мэдэдэг тула өөһэдөө заһабарилдаг юм. Үнинэй механизаторнууд М. Голосеев, Г. Клупаев гэгшэд үдэр соо сабшаха, хуряаха норгоёо ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Үбһэшэдые һайн эдеэ хоолоор хангаха хэрэгтэ һү һаалиин фермые даагша А. Г. Югова һайнаар туһална.

Иигэжэ социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябажа байһан Иван Пашинскиин даадаг звено түргэн болзор соо Булагай фермын малда үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэжэ байна.

Г. БАЗАРЖАПОВА,
манай корр.

Зэдэ.

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

УНЖАГАЙРҺААР ДЭЭРЭЭ ОРТОХОНЬ

Хабарһаа зунай эхин болотор бороотойшог хүйтэн байһан аад, удаань дулаархадань эртын орооһото ургамалнууд жэгдэ һайнаар ургажа захалһан юм. Тиин һүүлээрнь хура бороогүй, ган гасуур болоходонь илангаяа уһалагдадаггүй таряалангай ургаса нажарай наранай шатама шанга элшэдэ шаруулжа, сайһаар хаташоо. Иигэжэ хүлеэгдээгүй бэрхэшээлэй тохёолдоод байхадань, Хяагтын аймагай ажахынуудай таряашад, механизаторнууд тарилгаяа бүхыдэншье бэшэ һаа, зарим хубиинь ган гасуурһаа хамгаалхын тула миил гар һула һуунгүй, шадаха зэргээрээ оролдоһон байна. Тиихэдээ хабарһаа хойшо тарилгаяа һайнаар, эзэн ёһоор харууһалжа, минеральна үтэгжүүлгэ нэмэлтэ тэжээл болгон оруулһанай, мүн зарим полиёо уһалһанай ашаар ган гасууршье һаань, муу бэшэ ургаса ургуулаа.

Эгээл мүнөө түлэг эдеэшэжэ байгаа орооһо таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, богони болзорто хуряажа абахын тула аймагай диилэнхи ажахынуудай механизаторнууд хэрэгтэй машина, техникэеэ, комбайнуудаа заһабарилжа, туха сүлөөгүй ажаллана.

Жэл бүри орооһо таряанай тогтууритай баян ургаса ургуулдагаараа гансашье аймаг соогоо бэшэ, мүн республика дотороо холуур суурхаһан Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд шэнэ ургаса хуряалгадаа яһала һайнаар бэлдэжэ байна гэжэ хэлэлтэй. Ушар иимэһээ, дурсагдагша колхозой заһабарилагшад богонихон болзор соо шэнэ ургаса хуряалтада хабаадуулагдаха бүхы 24 комбайнайнгаа 15-ыень бэлэн болгожо үрдеэ. Үлдэгшэ юһэн комбайнаа ойрын үдэрнүүдтэ заһабарилжа дүүргэхээр хараална.

— Байгша оной ган гасуурһаа боложо таряанай ургаса муугаар гараа. Нёдондо бүхыдөө 70 мянган центнер таряа сутлуулаа һэмди. Мүнөө 30—35 мянган центнерһээ ехэ орооһон хуряагдахагүй хаш. Муугаар ургаһан таряа хадаха гээшэ зоболон. Тиимэһээ бидэ ургаса хуряалгаяа богони болзорто үнгэргэхын тула автомашина, комбайнуудаа аша үрэтэйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлтэхые оролдохо болонобди. Хуряалгын үедэ бригада бүхэндэ нүүдэл автомастерскойтой заһабарилагшадай тусхай бүлэг эмхидхэгдэхэ. Мүнөө полевой стануудбэлдэгдэжэ байнхай. Богонёор хэлэхэдэ, таряа хуряалгадаа бэлдэхэ ажалнай яһала эмхитэйгээр ябуулагдана — гээд, тус ажахын ахамад инженер Михаил Алексеевич Аносов мэдүүлээ һэн.

Дурсагдагша ажахыһаа дутуугүй таряа ехээр ургуулдаг «Родина» колхоздо комбайн болон ургаса хуряалгада хабаадуулагдаха машина, техникэ заһабарилха хүдэлмэри урагшатайгаар хэгдэнэ. Һүүлэй дүнгөөр, байгша оной таряа хадалгада хүдэлгэгдэхэ 38 комбайнай 23-ниинь бэлэн болгогдоод байна. Колхозой ахамад инженер Иван Алексеевич Ивановой хэлэһэнэй ёһоор, эндэ заһабарилгын хүдэлмэри һаянайл эхилһэн байба. Ушарынь хадаа диилэнхи механизаторнуудынь хонидой нооһо хайшалгада хабаадуулагдажа һаатаа ха юм.

Заһабарилагшадай ажал харахада, яһала эмхитэй. Комбайнертай хамта нэгэ, хоёр слесарь-заһабарилагшад ажаллана. Хамагһаа урид комбайнаа бэлэн болгогшодынь үбһэ хуряалгада хүдэлмэрилжэ, горитой туһаламжа үзүүлнэ.

— Заһабарилгысмнай гансашье хониной нооһо хайшалха ажал һаатуулаа бэшэ, харин бидэнэй захил дүүргэдэг «Сельхозтехника» нэгэдэл хойшо татана. Тодорхойлон хэлэбэл, шэнэдхэн заһабарилхаар үгэһэн узел, агрегадууднай тэрэл хэбээрээ бусажа ерэнэ. Бидэнэй захил абагшад эльгээһэн деталь, узелнуудыемнай заһабарилжа шэнэдхэхын орондо досоохи шорой, шохойеньшье сэбэрлэнгүй газаа талыень бага зэргэ шэрдээд лэ орхино. Энээнһээ боложо заһабарилагшаднай тэрэ узелнуудыень дахяад заһабарилна. Харагты даа—гээд, ахамад инженер Иван Алексеевич комбайнай урда тодхогдодог нөөлжүү камера харуулаа һэн. Нээрээшье «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Тарбагатайн заһабарилгын заводто эльгээһэн үнөөхи камера соохи транспортер заһабарилагдаагүй мүртөө шорой, һолоомонһоошье сэбэрлэгдээгүй байба. Иигэжэ заһабарилангүй, бага зэргэ шэрээр будаад бусаагдаһан ганса камерай түлөө тус завод энэ ажахыһаа 70 шахуу түхэриг абаһан байна. Иигэжэ хайша хэрэгээр заһабарилга хэдэг Тарбагатайн завод мэтэ предприятинууд ажахынуудта туһа хүргэхын орондо тодхор тэтэжэ, гарза хохидолдо оруулна.

Бүхыдэнь аймаг дотор абажа харахада, ажахы бүхэн энэ хүдэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулна гэхын аргагүй. Жэшээлбэл, Хяагтын совхоздо бүхы 30 комбайнай оройдоол 8-ниинь заһабарилагдаад байна. Бэшэнэйнь хэзээ заһабарилагдажа бэлэн болохонь мэдэгдэнэгүй.

Энэ ажахы комбайн заһабарилха ажалаа июниин 20-һоо энэ һарын 16—18 болотор сүм хэжэ дүүргэхэ зорилготой байһан юм. Теэд мүнөө эдэнэр энэ болзортоо бултыень заһабарилжа бирахагүй хэбэртэй. Юуб гэхэдэ, колхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд ургаса хуряалгада хабаадуулагдаха машина, техникэ заһабарилгада ушарһан дутагдалаа мүнөө хүрэтэр усадхаагүй. Тусхайлбал, эндэ заһабарилгын график зохёогдоогүй, олон комбайн эзэгүй байһаар. Бидэнэй шалгаһан тэрэ үдэр 10 комбайн эзэгүй, заһабарилагдаха хэбэргүй, хаягдашанхай байгаа һэн.

Заһабарилгаяа түргэн ябуулжа, ургаса хуряалгадаа һайнаар бэлдэхын тула комбайнда ажаллаха 29 механизаторые ажалһаа сүлөөлхэ гэһэн совхозой директорэй июниин 22-до гарһаһан захиралта мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй байһаар.

Саашань хэлэхэдэ, Хүдэриин совхоздо заһабарилга мүн лэ иимэрхүү муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ бапал олон комбайн эзэгүй орхигдошоһон мүртөө элдэб деталь, узел, агрегадуудынь хулгайлагдан, хэрэглэмжэһээ гараха түйлдаа хүрэжэ байна. Тодорхойлбол, 1972 ондо заводой конвейерһээ гаргагдаһан шэнэхэн комбайн эзэгүй дээрэһээ тоноогдожо, хэрэглэмжэһээ гараха ойртоод байна. Иимэ үшөө гурбан комбайн эзэгүй байһан ушарһаа заһабарилхын аргагүйгөөр задалагдаад байнхай. Эзэгүй комбайнуудай иигэжэ тонуулда орожо, задагай заиданаар хаягдажа байхыень хараад, хүдөө ажахын машинануудай талаар инженер Николай Цыбиковһээ асууһамнай:

— Үдэр бүхэндэ хаража байхын аргагүй юм. Запаснай часть бэдэржэ тулинаб. Эндэһээ холодохотоймни адли иимэ бузар юумэ хэнэ. Хэлэжэ, ойлгуулжа ядааб. Жэл бүхэндэ комбайнераар дуталдаха гээшэ иимэл даа,—гэхэһээ ондоо юушье хэлээгүй. Иигээд ерэхэдээ, тус совхозой механизаторнууд, мэргэжэлтэд машина, техникэдээ һалан муугаар хандажа, ажахыдаа ехэ хохидол ушаруулжа байһанаа мэдэнэ ха гү? Хай даа, үгыл хаш.

Энэ үнгэргэгдэһэн шалгалтын дүн согсолон харахада, аймагай ажахынуудта комбайнернуудай олоороо дуталдадаг дээрэһээ, мүн заһабарилагшадай ажал һайнаар эмхидхэжэ, хүтэлбэрилөөгүйһөө боложо таряа хуряалгада бэлдэхэ хүдэлмэри нилээд унжагайрба. Тиигэжэ аймаг дотор үнгэрһэн энэ хугасаа соо үдэртэ оройдоол 3 комбайн заһабарилагдажа бэлэн болгогдоһон байба ха юм. Хэрбээ кукуруза хуряаха, хартаабха малтаха комбайнуудтай хэмта тоолобол, энэ дүн бүришье һаа доогуур байха жэшээтэй. Тиимэһээ ойрын үдэрнүүдтэ ушарһан дутагдалнуудаа дары усадхажа, таряа хуряалгын эхилтэр бүхы комбайнуудаа заһабарилжа бэлэн болгохын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдохо болоно. Юуб гэхэдэ, үлээд байһан үдэрнүүдтэ заһабарилгаяа түргэдхэжэ, шанарыень һайжаруулаагүй һаа, хабарһаа нааша оролдожо ургуулһан таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа шадахагүй ха юм.

А. РАДНАЕВ,
республикын арадай хиналтын комитедэй инспектор;
П. ГОМБОЕВ,
Хяагтын аймагай арадай хиналтын комитедэй инспектор;
Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.

партийна ажабайдал

ҮНЭН ҮГЫН ХҮСЭН ЕХЭ

«Үгэ хадаа хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлые хүтэлдэг юм», —гэжэ Владимир Маяковский хэлээ һэн. Нээрээшье, хүндэ хэлэжэ ойлгуулһан үгын хүсэн угаа ехэ.

Аман үгын агитаци хадаа партийна организацинуудай олониитэтэй сагай үргэлжэ холбоо барисаагаа байгуулха эдэбхитэй онол аргануудай нэгэн, политическэ хүтэлбэриин нүлөөлхы зэбсэг байгаа, байһаншье зандаа. «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь дүүргэлгэдэ аман үгын политическэ агитациин бэелүүлдэг үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой тунхаглагдаһанһаа хойшо аймагай партийна олонхи эхин организацинууд өөһэдынгөө хүдэлмэрие шэнэдхэн хубилгаа, партийна суглаан дээрэ тэрэниие зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэгдээ, политинформаторнууд болон агитаторнуудай коллективүүдэй бүридэлые шанарай болон тоогой талаар хубилган шэнэдхэһэн байна. Жэшээлхэдэ, августын 1-нэй мэдээгээр аймаг дотор 304 хүн политинформатораар хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь коммунистнууд болон комсомолшууд. 171 хүниинь дээдэ эрдэмтэй. Хүдэлмэриинь, дааһан тушаалайнь талаар хараха болоо һаа, 59-ниинь хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, 52-ынь инженер ба технигүүд, 65-ниинь хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, бэшэниинь гэгээрэлэй, соёлой болон элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд юм.

Мүн лэ иимэ һайн бэлэдхэлтэй эдэбхитэд агитатораар томилогдонхой. Зүгөөр зарим парторганизацинууд партийна иимэ даабаринуудые хубаажа үгэхэдөө, үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулдаг эдэбхитэдые гол түлэб коммунистнуудһаа бүридүүлхэ гэжэ оролдоногүй.

Аман үгын агитаци хүн зоной дунда ябуулжа байһан үзэл сурталай кадрнуудай хүдэлмэрие зүбөөр хүтэлбэрилхэ, эмхидхэхэ гээшэ тон шухала хэрэг болоно. Энэ талаар «Сибиряк» колхозой, «Скотоимпортын» Хэрэнэй конторын, «Аршан» курортын болон һургуулинуудай парторганизацинууд ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг һайн дүй дүршэлтэй болонхой. Жэшээлхэдэ, «Скотоимпортын» Хэрэнэй конторын мэргэжэлтэд үзэл сурталай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Найман агитатор (тэдэнэй зургаанииинь коммунистнууд) хүн зоной ажаһуудаг газарта ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг. Бэшэ найман агитаторнуудынь предприятиингаа цех болон пунктнуудай коллективүүдые даажа абанхай. Мүн тэрэшэлэн найман политинформатор (тэдэнэй нэгэниинь лэ партийнабэшэ мэргэжэлтэ) өөһэд өөһэдынгөө тематикаар политическэ мэдээсэл хэжэ байдаг юм. Иигэжэ конторын партбюро (секретарь Е. Ш. Гунгонов) үзэл сурталай хүдэлмэри шадамараар эмхидхэдэг, ажал ябуулгыень ходо хинан шалгажа байдаг. Энэ ушар тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлнэ.

Хүдөөгэй интеллигенци — багшанар, врачнууд, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд олониитын дунда, ажалшадай коллективүүдтэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээлхэдэ, Толтын дунда һургуулиин багшанар Н. Ш. Ангаскиева, Т. А. Михайлова, В. Г. Соктуева болон бусад агитатор даабаритай. Тэдэнэр шефтээ абаһан «Восточные Саяны» колхозой Хуурай-Һубагай, Таалын фермэнүүдтэ ходо ошоно. Тэдэнэр гансашье политикаар гэхэ гү, али партийна шухала документнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ бэшэ. Мүн тэндэ ажаллажа байгшадта концерт харуулна, һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолһон бюллетеньнүүдые, «дайшалхы» болон «сахилгаан» хуудаһануудые, фотомонтажуудые, плакадуудые гаргана. Тиихэтээ хамта малшадай ажалда бодото туһаламжа үзүүлнэ. Агитаторнуудай, политинформаторнуудай семинар болон зүблөөн ходо үнгэргэгдэжэ байдаг. Энэ хүдэлмэриие коммунист С. Д. Сотникова хүтэлбэрилнэ. Мүнөө багшанар-агитаторнууд үйлэдбэриин бригада болон үбһэ хуряалгын звенонуудта хүдэлжэ байһан һурагшадай хүдэлмэриие эмхидхэн ябуулна.

Саянай совхозой партком, ПМК-гай, МСО-гой, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай партийна эхин организацинууд аман үгын политическэ агитаци эрхилхэ хэрэг һайжаруулха, удхыень гүнзэгырүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри бэелүүлжэ байдаг гээшэ.

Ниитын хэрэгэй түлөө зүрхэ сэдьхэлээрээ хам оролсодог, хүн зондо хүндэтэй боложо шадаһан ёһотой агитаторнууд манда олон. Тэдэнэй тоодо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой техник-үрэжүүлэгшэ Г. Б. Танхаева, Саянай совхозой Улаан-Горхоной һү һаалиин фермые даагша Б. Р. Сыденов, Түнхэнэй совхозой Шэмхын отделениие эрхилэгшэ А. С. Зверев, Саянай совхозой гахайшан А. П. Замбулаева, «Скотоимпортын» конторын шофер Ш. Д. Иринцеев, «Сибиряк» колхозой сабшалан һайжаруулгын отрядай бригадир Г. Г. Хасанов болон бусад ороно. Тэдэнэр коллективэйнгээ түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ хурса үгөөрөө, өөһэдынгөө хубиин ажал хэрэгээр туһална.

«Сибиряк» колхоздо «Рассвет над Иркутом» гэһэн радиожурнал дамжуулагдажа байдаг. Тэрэ шагнагшадые ехэтэ һонирхуулна, анхаралыень татана. Иимэ аман үгын агитациин нүлөөлхы ехэ үүргэтэй шухала аргые шадамараар хэрэглэнэ гэжэ хэлэлтэй.

Клубай хүдэлмэрилэгшэ А. П. Баженов, Түнхэнэй совхозой парткомой секретарь В. Ж. Сыренов болон бусад аман үгын агитаци эмхидхэхэ асуудалда болгоомжотойгоор, зохёохы шадабаритайгаар хандадаг юм.

Эдэ бүгэдэн хадаа энэ шухала хэрэгэй һайн талань гээшэ. Гэхэ зуура олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ иимэ хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэ дутагдалнууд үшөө бии байһаар. Зарим партком болон партбюронууд энэ асуудалда ёһын тэдысэ хандадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, нютагай Соведүүдэй һунгалта үнгэргэһэнһөө хойшо хэдэн агитколлективүүд ойлгууламжын хүдэлмэриеэ эли бодо һуладхаа бшуу. Зарим коллективүүдтэ зунай сагта политическэ мэдээсэл хэгдэхэеэ болинхой.

Колхоз, совхозуудай диилэнхи олон хүдэлмэрилэгшэд мүнөө үбһэ хуряалга дээрэ, силос, сенаж даралга дээрэ хүдэлжэ байна. Тэдэл зоной дунда манай политинформаторнууд болон агитаторнууд хүдэлмэри ябуулжа, тэдэндэ һүүлэй шэнэ һонинуудые ходо дуулгажа байха уялгатай. Тэжээл бэлэдхэлгэ хадаа саашанхи гол зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ямар ехэ үүргэтэй байһые ойлгуулжа үгэхэ шухала.

Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо, СССР-эй шэнэ Конституциин проект зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан тематика хадаа тэдэнэй үнгэргэхэ хөөрэлдөөнүүдэй гол удхань болоно бшуу.

Аман үгөөрөө хүндэ юумэ хэлэжэ ойлгуулха хүдэлмэриие бүри һонин болгохо, удхыень гүнзэгырүүлхэ эрилтэ табигдана. Тиигэжэ хүн бүхэндэ үшөө һайнаар ажаллаха эрмэлзэл түрүүлхэ коммунис сэдьхэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ ёһотой. Тиигэбэл коллектив бүхэнэй бэелүүлхэ ехэшье, багашье зорилгонууд амжалтатай дүүргэгдэхэ байна бшуу.

Л. ТАПХАЕВ,
КПСС-эй Түнхэнэй райкомой политгэгээрэлэй кабинедые даагша.

СССР-эй КОНСТИТУЦИИН ПРОЕКТ

БҮГЭДЭ АРАДАЙ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

ГАЙХАМШАГТА ХУБИЛАЛТАНУУД

СССР-эй шэнэ Конституциин проект дотор манай арадай коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгтэ, хүн түрэлтэнэй жаргалта һайхан байдалай түлөө тэмсэлдэ оруулһан түүхэтэ ехэ хубита тухай нэн түрүүн хэлэгдэнэ. Манай обществодо 40 жэлэй туршада болоһон социальна хубилалтанууд СССР-эй Үндэһэн хуулиин проектдэ тодорон гараа.

Конституциин проектын «Социальна хүгжэлтэ ба соёл культура гэжэ бүлэгэй 26-дахи статья дотор иигэжэ бэшэгдэнэ»: Обществын хэрэглэмжэтэй таараалдуулан, эрдэм наукые түсэбэй ёһоор хүгжөөхэ, научна хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ хэрэг гүрэн хангана, эрдэм шэнжэлэлгын үрэ дүнгүүдые арадай ажахыда, ажабайдалай бусад талануудта нэбтэрүүлхэ хэрэг эмхидхэнэ».

Эдэ үгэнүүдые Буряадта эрдэм наукын хүгжэлтэ эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Хэрбээ 1930-аад онуудта республикада 2 дээдэ һургуули (багшанарай ба зооветеринарна) байһан һаа, харин мүнөө Буряадай филиалай гурбан институтда, бэеэ даанги гурбан таһагтань, дүрбэн дээдэ һургуулида, мүн республикын предприяти болон эмхинүүдэй лаборатори, таһагуудта 4100 гаран хүн хүдэлнэ. Тэдэнэй 35-ниинь эрдэмэй доктор, хэдэн зуугаадынь кандидат юм.

Сибириин отделениин нээгдэһээр 20 жэл үнгэрөө. Мүнөө тэрэнэй бүридэлдэ эрдэм-шэнжэлэлгын болон туршалгын-конструкторска 48 эмхи ороно. Байгаали шэнжэлдэг ба ниитэ гол шухала бүхы эрдэмэй асуудалнууд эдэ эмхинүүдтэ шэнжэлэгдэнэ. Отделенидэ дүн хамта 35 мянган хүн ажаллана. 16 мянганиинь научна болон научно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд. Тэдэнэй 67-ниинь академик, гэшүүн-корреспондент, 300 гараниинь эрдэмэй доктор, 3000-ниинь кандидат юм.

Буряадай филиал республикын хүгжэлтэдэ өөрынгөө хубита оруулалсадаг.

Филиалда байгаали шэнжэлдэг ба ниитэ эрдэмүүдэй асуудалнуудаар шухала шэнжэлэлгэнүүд хэгдэнэ, научна кадрнууд бэлэдхэгдэнэ, научна эмхи зургаануудай ажал ябуулга эмхидхэгдэнэ. Шэнжэлэлгэнүүд байгаали хамгаалха хэрэгтэй нягта холбоотойгоор олон эрдэмэй үндэһэ һуури дээрэ хэгдэнэ. Сибириин отделениин ажал ябуулга тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол партиин оронойнгоо эрдэм наука улам хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулжа байдагай шэнэ гэршэ боложо үгөө. Сибириин отделениин суглаан дээрэ, мүн тэрэнэй научна түбүүдэй суглаанууд дээрэ тус тогтоолые зүбшэн хэлсэлгын үедэ эрдэмэй хорёод программа тухай ехэ хөөрэлдөөн болоһон байна. Тус программанууд гүрэнэй урид хараалһан экономическа политика бэелүүлхэ талаһаа хараад ерэхэдэ, эрдэмэй ашаг үрые горитойгоор дээшэлүүлхэ юм.

Буряадай эрдэмтэд иимэ хэдэн программа бэелүүлгэдэ хабаадалсана. Сибириин отделениин томо комплексно программануудай нэгэн — Байгал далай шадарай байгаалиин баялигуудые хамгаалха ба аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ программа зохёон табилгада манай эрдэмтэд хабаадалсана. Тус программын ёһоор, сэбэр уһатай дэлхэй дээрэхи тон ехэ далайе тэрэ зандань үлөөхэ талаар найдамтай дурадхалнууд хэгдэхэ юм. Эгээл энээн тухай Конституциин проектын 18-дахи статья дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Мүнөөнэй ба ерээдүйн үетэнэй аша туһада газар болон тэрээн доторхи баялигуудые, ургамалай ба амитанай аймагые хамгаалха, эрдэм ухаанай үндэһөөр, тааруу зүбөөр тэдэниие ашаглаха, агаар болон уһые арюун сэбэр байлгаха, байгаалиин баялигые шэнэлэн хэрэглэлгые хангаха, хүниие тойрожо байгаа оршон байдал һайжаруулхын тула СССР-тэ шухала хэрэгтэй хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэдэг».

Энэ программа бэелүүлхэ, Байгал-Амарай түмэр зам шадарай зонын арадай ажахын асуудалнуудые бүхы талаһаань
Озерно-Ошурковска
риальна-үйлэдбэри
плекс байгуулха,
хи арадуудай ажа
циально-политическа
саануудай, соёл
болон түүхын ёһо
нуудые шэнжэхэ
тэ Буряадай эрдэм
бита ехэ байха

Социалис общест
хэ байдалда буряа
зохеохы арга боло
даа харуулжа бай
жэшээ дээрэ тогт
«Хундановтанай бүл
мэй гурбан доктор
бүлын аха заха
Егорович болбол
эрдэмэй доктор,
Буряадай хүдөө аж
ститудай кафедрые
юм. Л. Е. Хундан
гаран научна х
хэблүүлһэн. Тэдэ
тай халдабарита
тэ, биологическа
хэхэ технологи һа
гада зорюулагданх

Лука Егоровичой
дынь мүн лэ эсэгын
шэлэн абаа. Баса
Лидия Лукинична
тайдаа эрдэмэй док
рэ зэргэ хамгаалжа
эхэнэрнүүдэй дунда
дицинын эрдэмэй т
доктор болоһон Л.
данова мүнөөнэй о
тон шухала асууд
нэгэн — химическ
суудай нүлөөн д
үбшэнэй һүжэрэл
жэлһэн б
Лидия Лукинична
научна хүдэлмэри
һан юм.

Л. Е. Хундановай
— Лев Лукич
медицинын эрдэм
болоһон. Эрдэмтэ б
рургнуудай бүрида
Вишневскиин н
хирургиин
СССР-тэ анха түрүү
һуулгаха операци
хабаадалсаһан байна
Хунданов — респ
тон залуу эрдэмэй
юм. Медицинын
докторнууд Хунд
мүнөө Буряадай
амжалтатай хүдэлж

Педагогикын эрдэ
тор, профессор В
дреевэй бүлэ туха
жэ боломоор. Эдэн
дэ эрдэмэй гурбан
бии. Мүн тиихэдэ
доржиевтанай бүлэ
һонирхолтойгоор х
Энэ бүлын найман
дээдэ эрдэмтэй
тоодо эрдэмэй гур
дидат.

Иимэ жэшээнүү
наншье үргэлжэ
байхаар юм. Эндэ
даһан жэшээнүүд
— һураха эрхын
обществодо бодото
ямараар бэелэгдэдэ
най гэршэ болоно.

Буряадай АССР
дэм наукын хүгж
хаанта засагай
заха хизаар байһа
гай социализмын
даһанай тодо жэшээ

СССР-эй шэнэ К
циин дүримүүд эр
кын саашанхи хү
ехэ нүлөө үзүүлхэ

М. МОХО
Буряадай фил
президиумэй түрүү
проф

X ТАБАН ЖЭЛ АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

МҮРЫСӨӨНЭЙ ҮҮРГЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Үйлэдбэриин ашаг үрын, хүдэлмэриин шанартай табан жэлдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, эрхим шанартай продукци ехээр гаргаха гэһэн зорилго Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулгын комбинадай хүдэлмэришэд урдаа табина. Энэ коллектив ойһоо асарагдаһан модо сүм хэрэглэхэ талаар ехэ юумэ хэһэн юм. Модоной үзүүр, шэнэһэн модоной холтоһон урдань хаягдадаг һаа, мүнөө сүм хэрэглэгдэнэ. Технологическа зомгооһон жэл бүри ехээр гаргагдана. Энэ комбинадай хүдэлмэришэд жэлдэ 1 миллион түхэригэй олзо оруулдаг болоо.

Модо болбосоруулха, мебель хэхэ ажал оньһожоруулха талаар эндэ һүүлэй жэлдэ тон ехэ ажал хүдэлмэри хэгдээ. Доодо складта ута зандань асарагдаһан модо тайраха бүтээсэ ехэтэй оньһон лининүүд тодхогдонхой.

— Урдань доодо складаймнай хүдэлмэришэд жэлдээ 150—160 мянган кубометр модо тайрадаг һэн. Мүнөө, жэлдээ 300 мянган кубометр модо тайраха арга боломжотой болообди. Гэбэшье, эды зэргын модо республикымнай леспромхозууд эльгээнэгүй, — гэжэ доодо складай мастер Николай Алексеевич Клишин ехэ голхоронгеор хэлэнэ.

Доторой арга боломжонуудые, хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглээд хүдэлбэл эдэнэр одоол ехэ юумэ хэхэ аргатай ха юм. Доодо складай хүдэлмэришэд урдань зунай шатама наранай элшэ доро, үбэлэй хүйтэн һалхи шуурган соогуур хүдэлхэ ушартай бологшо бэлэй. Мүнөө эдэнэр дулаан байра соо модо тайрана. Найдамтай түхеэрэлгэнүүд доодо складай хүдэлмэришэдэй ажалые ехэ хүнгэдхөө. Эдэнэр социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлана.

Мастер Николай Клишинэй хүтэлбэрилдэг участогай хүдэлмэришэд модо тайраха үдэр, недели, һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр байгша оной түрүүшын хахад жэл соо 50.250 кубометр модо тайраха даабаряа 57 мянган кубометртэ хүргэһэн байна. Энэ участогай хүдэлмэришэд жэлэй түрүүшын хахад жэлэй дүнгөөр комбинадай дирекциин, партийна болон профсоюзай организацинуудай дамжуулгын Улаан вымпел нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаһан байна. Федор Павлович Яковлевай хүтэлбэрилдэг участогай хүдэлмэришэд хахад жэлэй даабариһаа гадуур 9 мянган кубометр модо тайража, комбинад дотороо эгээл үндэр бүтээсэ туйлаһан юм.

Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулгын комбинадай хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, Агуу Октябриин 60 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтахаар абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Үдэр хоногой ошохо тума мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Квартал бүри ажалай дүн гаргагдажа, эрхимлэгшэд мүнгэн шангаар урмашуулагдана. Түрүү хүдэлмэришэдэй нэрэ соло олоной дунда мэдээжэ болгогдоно. Тэдэнэй дүй дүршэлые халан абаха гэжэ олон тоото хүдэлмэришэд эрмэлзэнэ.

Комбинадай дирекци, партийна ба профсоюзай организацинууд мүрысөөнэй дүн баллнуудаар тоолон гаргана. Энэнь ехэл һайн гэжэ һанагдана.

Жэшээлхэдэ, мастер Софья Семеновна Федотовагай хүтэлбэрилдэг участогай хүдэлмэришэд мебельдэ хэрэгтэй детальнуудые бүтээдэг юм. Эдэнэр ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Энээн дээрэһээл хододоо эрхим шанартайгаар продукци гаргажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Хүдэлмэришэд уялга ба зорилгоёо һайн мэдэнэ. Энэ участогай хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам эбдэдэг, муугаар хүдэлдэг хүнүүд үгы юм. Һара бүриин даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Эдэнэр хоёрдохи кварталай дүнгөөр бэшэнэйнгээ дундаһаа шалгаржа, дамжуулгын Улаан вымпел мүнгэн шантайгаар абаба.

С. Ф. Комаровой даадаг участогай хүдэлмэришэд оньһон түхеэрэлгэнүүдые миин байлгангүйгөөр хүдэлгэжэ, технологическа зомгооһо ехээр гаргаха гэһэн зорилгоёо бэелүүлжэ шадана. Эдэнэр хоёрдохи кварталай даабариһаа гадуур 3600 кубометр технологическа зомгооһо гаргажа, түрүү һуури эзэлээ. Эдэнэр 180 түхэригэй мүнгэн шан абаһан байха юм.

Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулгын комбинадай дирекци, партийна болон профсоюзай организацинууд арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлтэйгээр социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэнэ. Үдэр бүриин дүн гаргажа ажалай түрүүшүүлэй нэрэ солые олоной дунда мэдээжэ болгоно. Даабаряа дүүргэдэг, үнэн сэхээр ажалдаа хандадаг хүдэлмэришэдэй тоо улам олошорно. Хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүд, технологическа зомгооһон, мебель бүри ехээр гаргагдана. Тус комбинадай коллектив долоо һарынгаа даабари болзорһоонь гурбан хоногоор уридшалан дүүргээ бэлэй.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой механическа цехэй эгээл залуу хүдэлмэришэн 3-дахи разрядай токарь Иван Муманов. Тэрэ хоёр станок дээрэ хүдэлжэ, социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Карусельнэ станогой токарь Иван Муманов.

◆

Улаан-Үдын Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй газокислородно цехэй 3-дахи разрядай токарь Вера Никандровна Викулина, аппаратчик Валентина Петровна Думкина гэгшэд арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, халаанайнгаа нормо 120—130 процентээр дүүргэнэ. Валентина Петровна нэгэл цехтэ дүшөөд жэлдэ хүдэлжэ, коллектив соогоо мэдээжэ болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүршэлтэй аппаратчик коммунис ажалай ударник В. П. Думнина.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СЕНТЯБРИИН ТҮСЭБӨӨР

Буряадай һүнэй промышленностиин нэгэдэлэй коллектив сагаан эдеэнэй зүйлнүүдые элбэг ехээр буйлуулан гаргаха гэһэн зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлжэ шадана. Түрүүшын хахад жэлэй даабариһаа гадуур 538 тонно тоһон, 20 тонно сыр, 3212 тонно элдэб зүйлэй сагаан эдеэн гаргагдажа, 2 миллион 145 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулаад үзэхэдэ, 18 процентээр ехэ продукци гүрэндэ худалдагдаа. Хараалагдаһан түсэбһөө гадуур үйлэдбэридэ 292 мянган түхэригэй олзо оруулагдаба.

Нарһатын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй тоһоной заводуудай коллективүүд һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэнэй дундаһаа шалгарна. Улаан-Үдын һүнэй комбинадай коллектив жэлэй эхинһээ муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана. Холисогүй һүнэй цехэй хүдэлмэришэд эрхим шанартай продукци ехээр гаргана. Эдэнэр долоо һарын даабаряа гадуур 184 тонно продукци гаргаа гэхэ гү, али мүнөө сентябриин түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Петропавловкын тоһоной заводой мастер Д. И. Фролов, Гүндын тоһоной заводой мастер А. И. Григ, Хэжэнгын тоһоной заводой мастер К. А. Шурыгина гэгшэд эрхим шанартай продукци ехээр гаргажа байдагаараа олондо мэдээжэ болоһон.

Буряадай һүнэй промышленностиин нэгэдэлэй коллектив соо ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэд олон юм.

И. ДАМБУЕВ.

БАМ ЭДЭБХИТЭЙШҮҮЛ

БАМ-ай Буряадай участогай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, ажалайнгаа эршые улам шангадхана. Эдэнэр байгша жэлдэ тон ехэ ажал хэхэ юм. Байгалай хадануудай доогуур тоннель малтаха хүдэлмэри түлэг дундаа хэгдэжэ байна.

Хойто Муяын хадануудай доогуур татагдаха 15 километр утатай тоннелиин барилга энэ жэл эхилбэ. 11-дэхи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэд хадын шулуун сээжэ түнхин метр метрээр урагшаа дабшана. Уһа, голнууд дээгүүр хүүргэнүүд баригдажа, автомашинануудай харгынууд татагдана. Зэрлиг тайгын оёорто шэнэ поселогууд ербын бодоно. Республикымнай хойто нютагуудта гайхамшаг ехэ ажал хэгдэжэ байна. Эрхим шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг коллективүүдэй тоо улам олошорно.

«ЗапБАМстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал 160-дахи колоннын барилгашад һүүлэй сагта даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, олоной дундаһаа шалгарна. Тус колоннын партийна болон профсоюзай организацинууд эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Социалис мүрысөөнэй үүргэ болон нүлөөе улам дээшэлүүлнэ. Һара бүри мүрысөөнэй дүн согсологдожо, ажалай түрүүшүүл урмашуулагдана. Тэдэнэй нэрэ соло олондо мэдээжэ болгогдоно. Ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абаһан бэшэшье олон хүдэлмэришэд ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана.

Оньһожоруулагдамал 160-дахи колоннын барилгашад байгша оной хоёрдохи кварталай даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн юм. Эдэнэр КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаба. Мүн лэ хоёрдохи кварталай дүнгөөр энэ коллектив КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн юм. Эрхим түрүү ажалаараа аймаг, республика дотороо мэдээжэ болоһон энэ колоннын барилгашад үшөөл һайнаар хүдэлхэ, оньһон техникэеэ гамтайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Иимэ урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтой хүдэлмэришэд түргэнөөр, эрхим шанартайгаар барилга хэжэ, долоо һарынгаа даабари мүн лэ үлүүлэн дүүргэбэ.

Хоридохи зуун жэлэй асари ехэ Байгал-Амарай түмэр замай магистраль барижа байгаа хүдэлмэришэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр, эршэтэй шангаар хүдэлжэ, үдэр бүринтөө даабари үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Жэшээлхэдэ, Ленинэй комсомолой шангай лауреат, барилга хабсаралгын 575-дахи поездын түрүү хүдэлмэришэн Александр Рябковай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд үдэр бүриингөө нормые 50 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Эдэнэр арга боломжонуудаа һайса хаража үзөөд лэ иимэ хараа түсэб урдаа табиба ха юм.

Александр Рябковай хүтэлбэрилдэг бригадада 14 хүн хүдэлнэ. Эдэнэр тон харюусалгатай объектнүүдые баридаг байна. Эрхим шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэхын тула барилгашад мэргэжэл шадабаряа ходол дээшэлүүлжэ байдаг. Һаяшаг бригадын гэшүүд Климов, Перфиров, Крыллю, Белозеров болон бусад разрядуудаа дээшэлүүлһэн юм. Александр Рябков һаяшаг Свердловскын барилгын техникум заочноор дүүргэжэ, диплом абаба. Энэ бригадын гэшүүд хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида, техникум болон дээдэ һургуулинуудта заочноор һурадаг байха юм.

Эдэнэр Москва хотын суута барилгашан Социалис Ажалай Герой Н. Злобиной онол арга хэрэглэдэг болонхой. Байгалай хадануудай доогуур тоннель татажа байгаа хүдэлмэришэдтэ дулаан зохид байрануудые түргэнөөр, олоор бариха гээшэ тэдэнэй гол зорилго болоно. Һүүлэй сагта Гоуджекит посёлогто байрын гэрнүүд бодоо. Александр Рябковай бригадын хүдэлмэришэд эдэнэй олохониинь барижа, БАМ-ай барилгашадта баяр бэлэдхэһэн байха.

Александр Рябковай бригадын гэшүүд халаан бүриингөө нормые 50—55 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээнэ. Энэ түрүү бригадын коллектив мүнөө 1978 оной
кварталай дүнгөөр
хэжэ байна. Тус
хүдэлмэришэдэй ду
шэлые БАМ-ай Б
участогай олохон
ришэд халан абан
досотой бэрхээр, эр
наар хүдэлжэ, үндэ
сэ туйлаһан хүдэл
ВЛКСМ-эй ЦК-гай
участогай штабай
гын Улаан вымпелэ
нагдаа. Подрядна
рэглэжэ, барилга
эрхим шанартай
пэйнгээ түлөө
журналай дамжуул
бок тэдэ абаба.

БАМ-ай Буряада
тогай хүдэлмэришэд
Октябриин 60 жэлэ
һайндэрые ажалай
тэйгээр угтаха гэһэн
готойгоор иигэжэ, ха
далаа гамнангүйгөөр
лана. Шадабари
жэлдээ найдаһан
дорюун барилгаша
гаалиин али олон
шээлнүүдые зори
дабан, хоридохи зуу
лэй асари ехэ ба
Байгал-Амарай түмэ
магистраль барижа б

Н. ПО

ҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ, ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

—Гурбадахи цехэй хү- мэрилэгшэд һүүлэй жэл- габшагай шангаар ллана, — гэжэ үйлэдбэ- «Туяна» нэгэдэлэй лагша инженер З. Л. Ти- ова бидэндэ хөөрөө һэн. Тэдэнэр түсэб уялга- а хододоо амжалтатай- дүүргэдэг. Тус цехэй льник Екатерина Анд- на Моисейкина оёдолшо- гоо ажал шадамар бэр- эмхидхэдэг, дүй дүр- тэй хүтэлбэрилэгшэ юм. а эдир залууһаа эндэ лжэ, далижан ургаһан тартай.

Туяна» нэгэдэлэй цехүүд олоң залуушуул хүдэл- Тэдэнэй зариманайнь эндэ хүдэлхөө ороһон түүхэнь һонирхолтой юм. Найман жэлэй болон дунда һургуулинуудые дүүргээд, тэдэнэр техникум, училищинуудта орохоёо эрмэлзэн, шалгалта баряад, урагшагүйдэхэдөө, ерэхэ жэлэй шалгалтын хаһа хүрэтэр ямар нэгэн ажалда орохо гэжэ шиидэдэг. Тиигэжэ ажалда ородогшье. Түрүүшын хоёр һара соо тэдэнэр ажалдаа дадажа, бэлэхэн оёдолой хүдэлмэри ядамаггүй хэжэ һурана. Теэд хүдэлһөөр байтарнь жэлшье үнгэржэ, сагаа барахын тула ороһон басагадшье үнөөхил техникум, институдуудта шалгалта барихаяа ажалһаань гаража ололдог байна. Гэбэшье, тэдэнэй зариманиань оёдолшоной мэргэжэл һайшаагдажа, цехтээ үлэхэ хүнүүд жэл бүри олошорно. Ажабайдалай үргэн замай бэлшэр дээрэ гараад, өөрынгөө зүргэ шэлэжэ ядажа байһан залуушуулда цехэй үнинэй оёдолшод, мастернууд, хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралтайгаар хандалга энэ шэлэлгэндэнь нүлөөлнэ. Энэншье ойлгосотой ааб даа: залуу халааниие бэлдэхэ гэжэ наһажаал хүнүүд оролдодог бшуу.

Гурбадахи цехэй начальник Екатерина Андреевна Моисейкинагай ажалай намтар эгээл дээрэ хэлэгдэһэн залуушуулай намтартал адляар эхилһэн юм. 8-дахи класс дүүргэд баһал өөрынгөө харгы шэлэжэ ядан тээлмэрдэн байтараа, нэгэ жэл хүдэлжэ үзэхэ гэжэ шиидэд, тус нэгэдэлдэ оёдолшоноор ороо бэлэй. Һубэлгэн бэрхэ, оролдосотой басаган оёдолшоной мэргэжэл тон богони болзор соо шудалаад, эсхэгшэдэй цехтэ хүдэлхэ дуратай байһанаа хүтэлбэрилэгшэдтээ мэдүүлээ һэн. Тус цехтэ ороод хүдэлжэ байхадань, үнөөхи шалгалтануудай хаһа саг хүрэжэ ерэлэй. Теэд Катя дуратай ажалаа орхихо тухай бодомжолоогүй һэн. Юуб гэхэдэ, эсхэгшын һонирхолтой хүдэлмэри һанаа сэдьхэлыень буляаһан байгаа. Тус цехтэ нүхэр Моисейкина нилээд олохон жэлдэ хүдэлөө. Эндэл ажаллажа байхадаа тэрэ эдир наһанайнгаа хүсэл зориг бэелүүлэн, Ангарскын хүнгэн промышленностиин техникум заочноор дүүргээ. Мэргэжэл гэһэн зурлаа дээрэ «оёдолой үйлэдбэриин технолог» гэһэн аржыса бэшээтэй диплом абахадаа тэрэ хэды баярлаа һэм.

Оролдосотой бэрхэ, харюусалга ехэтэй хүнүүд албанай табсангаар дэбжүүлэгдэдэг гээшэ. Тиимэһээ Екатерина Андреевнашье цехэй мастераар томилогдоо һэн. Цехэйнгээ хамаг шатануудые дамжан дээшээ гараһан, оёдолшоной хүдэлмэри эрхим һайн мэдэжэ абаһан, гадна эсхэгшэдэйшье ажалай «нюусануудые» шудалһан энэ нүхэр «Туяна» нэгэдэлэй коллективэй амжалтадань горитой хубитаяа оруулалсаа бэлэй. Тэрэ уданшьегүй 3-дахи цехэй начальнигаар томилогдобо.

Цехэй начальнигай уялга үүргэнь тон ехэ гэжэ мэдээжэ ааб даа. Үдэр бүри хэдэн олон зонтой хөөрэлдэхэ, үйлэдбэриин хамаг шиидхэгдээгүй асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ, зарим ушарта хүдэлмэрилэгшэдэй хубиншье хэрэгтэ оролсохо ушар гарадаг. Гадна цехэй начальник гээшэмнай хамаг үйлэдбэриеэ «табан хурган» мэтэ мэдэхэ ёһотой бшуу.

— Хүн зонтой хүдэлхэ гээшэ минии ажалда эгээ хүндэ хубинь гэжэ һанадагби, — гэжэ Е. А. Моисейкина хөөрэнэ. — Цехэй хоёр халаануудта хамта дээрээ 120 гаран хүн хүдэлнэ ха юм. Тэдэнэй хүн бүхэнтэй үгээ ойлголсожо шадаха хэрэгтэй. Олонхинь залуушуул. Тиимэһээ дүршэл шадабаригүй, гүлмэрхэн зон байдаг. Эдэниие оёдолшоной мэргэжэлдэ богони болзор соо һургажа, һайн шанартай продукци гаргаха гэһэн, мүн тэдэниие һайнаар хүмүүжүүлхэ зорилго манай урда табигдана бшуу».

Шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн тус нэгэдэлэй самсануудай наймаан байгша оной февраль һарада Үдэ голой урда бэедэ оршодог худалдаа наймаанай Байшанда үнгэргэгдөө һэн. Тэрэ наймаалгада нэгэдэлэй түлөөлэгшэд уригдаһан байгаа. Түлөөлэгшэдэй тоодо Екатерина Андреевна оролсоһон байжа, худалдан абагшадайнгаа хамаг һанамжа, дурадхалнуудые шагнажа абаа бэлэй.

— Худалдан абагшадай ба бидэнэр, үйлэдбэрилэгшэдэй, хоорондохи уулзалга тон ехэ ашата туһатай гээшэ ха, — гэжэ Екатерина Андреевна хөөрэнэ. — Манай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө тиихэдэ хэлэгдэһэн дурадхалнуудые хараадаа абан, ажалаа эмхидхэнэ. Оёдолой шанар тухай тэрэ уулзалга дээрэ хөөрэлдөөн гараа һэн. Мүнөө цех соогоо энээндэ ехэхэн анхарал хандуулнабди».

Д. ГАРМАЕВ.

ЛБОСОН ХЭЛТЭЙ ОЛОНО

эй үедэ манай Түн- аймагта тосхонуудые он түхэлтэй болгохо ехэхэн анхарал хандана. Жэшээлхэдэ, сомоной Соведэй , тосхонуудай клуб, , һургуули, медконторо болон бусад жа, гое һайхан бол- Һаяхан Толтын соеайшан колхозой 50 ойдо зорюулагдажа, айханаар шэмэглэг-

озой түб Хуурай-Һу- хондо арбадахи табан туршада колхозой ко, соёл культурын энээн хүгжэхэ тухай ан стенднүүд, Хүн- самбар болон бу- дэнхэй. Толтын дун- ргуулиин, сомоной дэргэдэ Агуу Ок- 60 жэлэй ойдо зо- даһан стенднүүд ба- бигданхай.

ин тосхонуудта хүү- саадууд нээгдэнэ, а саадай байшан ээ, газаагуурнь мо- улгагдаа. Галбай бо- то тосхонуудай хүү- саадуудта кухни бо- бсаһа угааха байра- баригданхай. бусай ябадаг Таб- —Галбай, Хуурай- - Таһархай, Таала — Һубаг нютагуудтахи заһабарилагдаа. Оло- лсэнүүд болбосон түболгогдоо.

бүхэндэ тосхонууд- он һуулгагдана. Мү- л Хуурай-Һубаг тос- спортивна талмай аад, илангаяа модод таригдаа. Тосхониие улха хэрэгтэ һур- удай һурагшад эдэб- эр хабаадалсана. айда хоер, Хуурай- гурбан худаг мал- ай. Тоосоото үе соо- оной Совет 6 худаг а, хашаа хореонуу- энэлээ, штакетнигүү- гаадуулаа. Хуурай- а кафе-столово, Та- да найман жэлэй һур- баригдажа байна. шье һуурин, тосхо- олбосон түхэлтэй бол- эрэгтэ үшөөл дутаг- д олон. Галбай болон ай тосхонуудта айл э багахан саад болон днигууд үгы. Хуурай тосхонһоо холо бэшэ ала гэжэ газарта » курортын эмхи ууд, илангаяа ар- һарталха цех бог по- адхана. Тэндэ эбдэр- эл дүүрэн хэбтэдэг. эрьедэ бо г шорой үй гэһэн шиидхэбэ- оной Соведэй сесси һэн. Теэд сессиин эбэри мүнөө болотор дэнэгүй. оной Совет тосхонуу- олбосон түхэлтэй бол- алаар ажал ябуулха- депутадуудта, ниитын тэдтэ, эхэнэрнүүдэй үдтэ түшэглэнэ. Тос- ые болбосон түхэлтэй о тухай асуудал жэл ажалшадай суглаанууд, ой Соведэй сессинүүд табигдана.

А. АНГАРХАЕВ,

КОНКУРСДО ЕРЭҺЭН ОЧЕРК

БАГША

ТЭРЭ гэһээр хорин табан жэл үнгэрбэ.

Бидэнэр тиихэдэ долоодохи класста һурадаг байгаабди.

Зунай амаралтын һүүлдэ намар һургуулида ерэхэдэмнай, Ахын аймагай Орлиг һууринай үхибүүд:

—Шэнэ багша ерээ. Ород хэлэ, литература зааха юм,— гэлсэбэ.

—Жэл бүхэндэ багшанар олоор ерэдэг ха юм,—гэжэ бидэнэр балайшье анжарбагүйбди.

...Уданшьегүй хонхын абяан жэнгиржэ, бидэ үрдилдэн класстаа оробобди. Һууринуудаа эзэлжэ үрдеэд лэ байтарнай, классай үүдэн түргэн сэлигдээд, сагаан шарайтай, энеэбхилһэн хурса нюдэтэй, хаб хара үһэтэй залуухан эхэнэр хүнгэхэнөөр гэшхэлэн орожо ерээд:

—Сайн байна, үхибүүд!—гэбэ. Бидэнэй амаршалһанай удаа:

—Һуугты, — гэбэ.

Класс соо абяа шэмээгүй байдал тогтобо. Шэнэ багшые бултадаа шэнжэлэн һуунабди.

—Би танда ород хэлэ ба литература заахаб. Минии нэрэ Зоя Будаевна, обогни —Галсанова,—гэжэ намдууханаар тэрэ хэлэбэ.

Танилсалгын һүүлдэ хэшээлшье эхилжэ, шэнэ багшамнай урин зөөлэн хоолойгоор, уран гоеор, бидэнэй һанахада, артистын радиогоор гү, али сценэ дээрэһээ хэлэдэгтэл адляар хэлэн тухай, литература тухай хөөрэбэ. Хэшээлэй түгэсхэлдэ хайшан гээд уран гоеор уншажа һураха тухай хөөрөөд, өөрөө В. В. Маяковскиин шүлэг уншаба.

Тиихэдэ бидэнэр ород хэлэн дээрэ иимэ гоеор уншажа болохоор ха юм гэжэ ойлгоо бэлэйбди.

Саашаа һураха тумаа шэнэ юумэнүүдээр һонирхон, алдуугүйгөөр бэшэлгээр, уран уншалгаар бэе бэетээ мүрысэдэг болоо һэмди.

—Зунайнгаа амаралтын үедэ юу хэһэн тухайдаа гэртээ найруулга бэшээд ерэгты,—гэжэ нэгэтэ багшамнай даабари үгэбэ. Энэ түрүүшынгээ зохеол бэшэлгэндэ ехэ харюусалгатайгаар хандахые оролдожо, зундаа ямар туһа нэмэритэй ажал хэһэнээ һанаандаа оруулжа, хэн мал харалсаһан, хэн үбһэндэ ябалсаһан, гэртээ хамһалсаһан тухайдаа бэшэбэ. Хожомынь хэдэн хоног үнгэрһэн хойно Зоя Будаевна тэдэ «зохеолнуудыемнай» нэгэ нэгээр анхаралтайгаар шалгажа, алдуу, дутуунуудыень элирүүлбэ. Зарим нэгэнэй «зохеолые» бүхы класста уншаба. Бултанаймнай дэбтэрнүүд улаан таша болотороо алдуугаа заһуулһан байба. Удаань багша хэшээлһээ гадуур саг оложо, бидэниие суглуулаад, ямар үгэнүүдые хайшан гээд бэшэхэ тухай онсо заажа үгэдэг болоо һэн.

Һонин даа. Нэгэ шухала юумэн тухай урдань мэдээгүй ябатараа, гэб гэнтэ солоохой ороһондол, заха үзүүрыень мэдэхэ болоод, үшөөл саашань бүри ехээр үзэхэ, шудалхые оролдохо эрмэлзэл хүндэ ерэдэг.

Зоя Будаевнагай бидэндэ ород хэлэ. литература заадаг болоһонһоо хойшо бидэнэй һуралсал ондоохоноор урданайхидаа адли бэшээр үнгэрдэг болобо. Үдэр бүхэндэ хэдэн шэнэ-шэнэ ород үгэнүүдые мэдэхэ, уншалга, бэшэлгэмнайшье бараг боложо захалаа...

Иигэжэ багша Зоя Будаевна Галсановагай багашуулые һургадаг, хүмүүжүүлгын зохеохы ажалай намтар эхилһэн юм.

Он жэлнүүд үнгэржэл байгаа. Багашуул ехэ боложо, һургуулияа дүүргээд, ажабайдалай үргэн харгыда гарахадань, удаадахи бүлэгынь һэлгэнэ.

Багшын ажал таряашанай ажалтай адлирхуу. Жэл бүри таряалан дээрэһээ баян ургаса хуряахадань, хойто жэлдэнь мүн лэ тэрээнһээ үлүү ургаад байха. Үшөөшье баян ургаса абтаха. Теэд багшын ажал онсо илгаатай, харюусалгатай. Манай гүрэн түрын, Коммунис партиин элитэ ехэ ажал ябуулагшадай нэгэн Михаил Иванович Калинин багшын ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, шэнэ хүнүүдые бэлдэн, хүмүүжэл гаргадаг хүшэр хүндэ шухала ажалтай зон гэжэ тэмдэглэһэн байдаг.

Зоя Будаевна энэ сэгнэлтэдэ хүрэхөөр ажаллаа. Тэрэнэй шабинар ажал хэрэг дээрээ багшаяа дабтадаг, һажаадаг, тэрэндээ хүрэхөөр ажаллахые оролдодог. Хорин табан жэл соо багшын зааһан, хүмүүжүүлһэн ажалша бэрхэ хэдэн зуугаад хүнүүд ургаа. Тэдэнэй дунда багшанар, врачнар, артистнар, малшад бии.

... Владимир Дагбаевич Осохеев Зоя Будаевнагай ажалайнгаа замые эхилжэ байха үеэр һураһан юм. Хэдэн жэл соо заалгаһан, багшын мэргэжэл шэлэхэдээ, Зоя Будаевнагай нүлөө үзэһэн байна. Тэрэ мүнөө өөрөө 15 жэл соо багшалжа ябана. Хүмүүжүүлгын, һуралсалай ажалда габьяатай байжа, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар шагнагданхай,.

—Би Зоя Будаевнада заалгажа ябаһан үе сагаа ходо һанадагби. Бидэниие бэшэгтэй, хэлэтэй болгохын тула ямар ехэ оролдолго гаргадаг һэн гээшэб? — гэжэ Владимир Дагбаевич хэлэдэг.

Зүб даа. Ород хэлэн дээрэ нэгэшье үгэ мэдэхэгүй, ном һайн уншажа шадахагүй, хүдөө нютагуудһаа аймагай түб һууринда суглараһан багашуулые нэгэ коллектив, еһо гурим мэдэхэ хүнүүд болгохо гээшэмнай айхабтар хүшэрхэн хэрэг ха юм.

Владимир Дагбаевичһаа гадна багшатаяа сугтаа ажалладаг арадай гэгээрэлэй отличник Д. Д. Мунконовае, багшанар Е. А. Мункоевае, С. Б. Дугаровае, Е. Ц. Шаргакшановае, Г. А. Нехлановае болон бусад олон хүниие нэрлэжэ болохоор.

Буряадай хүдөө ажахын институт эрхимээр дүүргэһэн, хожомынь Москвада КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Дээдэ партийна һургуули амжалтатайгаар түгэсхэһэн, КПСС-эй райкомой секретаряар хүдэлдэг Сергей Субанович Галсанов иигэжэ хөөрэдэг:

— Бидэндэ зааһан олон багшанар соонһоо Зоя Будаевна минии сэдьхэл зүрхэндэ онсо һуури эзэлдэг. Тэрэ өөрыгөө заахашье гамнадаггүй сүлөө сагшье гэжэ мэдэнгүй бидэн тухайл оролдодог һэн. Хүндэ ехэ һайнаар, энэрхыгээр хандадаг, зөөлэн зүрхэтэй. Хүнэй гуниг гашуудалда ороо һаа, үтэр түргэн туһалхаар хододоо бэлэн байха.

Олон жэлэй туршада нэгэ ажалда ябахадаа, хүн гээшэ дүй дүршэлөөр баян боложо, газар дээрэ бүхөөр тулгалһандал болодог. Нүхэдэй этигэл найдабари, нэрэ хүндэшье ерэдэг бшуу. Зоя Будаевна энэ үе соогоо ажалдаа үшөөл үсэд нэтэрүүгээр, оролдосотойгоор хандажа, дүй дүршэлөө баяжуулан, бэлиг шадабаряа хурсадхан ябаа.

Ород хэлэн ба литература зааха гээшэ хүнгэн ажал бэшэ. Хэшээлнүүдэйнгээ гүнзэгы удхатай, ойлгосотой байхын тула, үхибүүдэй үзэл бодол һэргээхын, тэдэниие һонирхуулхын тула багша өөрөө эрдэмтэй байха, ехэ юумэ мэдэхэ зэргэтэй. Үнэн дээрээ эрдэмтэ литератор, хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэ байха ушартай. Багша Галсанова иимэрхүү хүнүүдэй нэгэн юм. Өөрынгөө заадаг ород хэлэ ба литература эрхимээр шудалһан мэргэжэлтэ гээшэ.

Тэрэнэй хэшээл бүхэн бэе бэеһээ илгаатай. Нэгэшье хэшээлынь урданайхяа дабтадаггүй, заатагүй шэнэ мэдэрэл, шэнэ эрмэлзэл һурагшадта бэлэглэдэг.

Һурагша бүхэн багшын анхарал доро байдаг. Хэшээлэй үедэ Зоя Будаевна һулахан үхибүүдые шадамар бэрхээр өөдэнь татадаг, ажалда хабаадуулдаг, тусхай даабаринуудые үгэдэг юм. Тэрэнэй оролдолго, эрмэлзэлэй хүсөөр хэшээлнүүдынь һонирхолтойгоор, хүхюунээр үнгэрдэг.

...Литературын хэшээл табадахи класста боложо байба. Зоя Будаевна Эхэ орон тухай шүлэг гоёор уншажа, һурагшад амилхаа болишоод шагнана. Багшынгаа уншахые шагнахадаа, үхибүүдэй сэдьхэл зүрхэндэ, нюдэндэ жаргалта һайхан үглөөнүүд шэнги ажабайдал харагдажа, Эхэ орон тухай энэрхы мэдэрэл тэдэнэй сэдьхэлдэ түрэнэ хэбэртэй. Совет орондо, социалис гүрэнүүдтэл иимэ һайхан, хүн бүхэндэ урма баяр бадаруулдаг засаг түрэ бии юм байна гэжэ багашуул мэдэрнэ. Социализм гээшэ арадта жаргал асарһан байгуулалта. Энээн тухай бодомжолоод, капитализмын дарлалта доро байдаг арадуудай, үхибүүдэй байдалые өөһэдынхидтэеэ сасуулнад.

Капиталис, фашис гүрэнүүдтэ арадай эрхэ сүлөө зэрлиг муухайгаар дарагдана. Хүн зониие, үхибүүдые үзэн ядадаг, доромжолдог, баһадаг, үнгэрхэдөө хюдадаг. Эгээл иимэ байдал Чилидэ мүнөө тогтонхой. Зүдэрэл зоболондо нэрбэгдэһэн Латиин Америкын бишыхан гүрэнэй үхибүүдэй, түрүү үзэл бодолтой хүнүүдэй баатарлиг тэмсэл тухай һурагшад һайн мэдэнэ. Эрэлхэг зоригтой Луис Корвалан, Гладис Марин мэтын нугаршагүй коммунистнууд, арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэд үхибүүдтэ хэрэгдэхэдэл гэнэ. Аяар холын ороной бүхы тэмсэлшэдтэ халуун туһаяа үзүүлхээр хэзээдэ бэлэн байха мэдэрэл эдир пионернүүдэй сэдьхэлдэ түрэнэ.

— Эхэ орондоо дуратай бэшэ оронуудай ажалша арад зонтой хани барисаа бэелүүлжэ байха тухай класстаа хөөрэлдэдэгбди, найруулгануудые бэшэдэгбди, — гэжэ Зоя Будаевна хөөрэдэг.

Иимэ хүмүүжүүлхы удха шанартай хүдэлмэри ябуулахадаа, багша ехэ оролдолго гаргана, тэрээндээ харюусалгатайгаар хандана. Түрэлхидые, бэшэшье хүнүүдые энэ хэрэгтэ хабаадуулна.

Тэрээнһээ гадна, түрэл аймаг, ажахы тухайдаа ходо хөөрэжэ, ханын газетэнүүдые гаргажа байдаг. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин амжалта түрэлхидһөө ехэ дулдыдадаг гэжэ багша һайн мэдэрнэ. Тиимэһээ түрэлхидтэй багша нягта холбоо барисаа байгуулжа шадаһан юм.

Сүлөөтэй сагтаа һурагшадайнгаа гэр бүлынхидтэ ходо ерэжэ, тэдэнтэйнь һуралсал, хүмүүжүүлгэ тухай хөөрэлдэдэг. Һурагшадай гэрэйнгээ даабарие хэр дүүргэжэ байдагыень саг үргэлжэ шалгадаг. Энэ хүдэлмэридэнь түрэлхид багшадаа туһалдаг. Һайнаар һурадаг үхибүүд нүхэдтөө туһаламжа үзүүлхэ бүлэгүүдые эмхидхэжэ, түсэбэй ёһоор горитойхон хүдэлмэри хэдэг. Эдэ бүлэгүүдэй ябаһанай удаа залхуурдаг, тоомоо таһардаг үхибүүд ондоо болодог: саг үргэлжэ гэрэйнгээ даабарие дүүргэхэ, газаа ехэнхи сагаа үнгэргэхэеэ болижо, ном һудар уншадаг, сэбэрээр хубсалдаг болодог юм.

— Һурагшадай эдэбхи үүсхэлдэ ехэ түшэглэдэг хүм — гэжэ Зоя Будаевна хөөрэдэг. — Тэдэниие зүбөөр лэ хүтэлбэрилхэ, шэглүүлхэ хэрэгтэй.

Классай суглаанууд баһал ехэ үүргэтэй. Хүмүүжүүлхы зэргыень лэ, түлхюурыень оложо шадаха хэрэгтэй.

— Эхэ орондоо дуратай патриот байха гээшэмнай ямар удхатайб? — гэһэн темэдэ болоһон классай суглаан һонирхолтойгоор үнгэрөө һэн. Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө дуратай, ами наһаяа хайрлангүй үгэһэн Олег Кошевой, Валя Котик, Марат Казей, суута тагнуулшан Н. И. Кузнецов болон бусад геройнууд тухай шагнахадаа, багашуул эгээл иимэ хүнүүд болохобди гэжэ зэһэшоод һуугаад һэн. Тэрэ хэрэгэйнгээ түлөө үнэн сэхээр тэмсэхээр бэлэн шэнги үзэгдэхэ юм...

Багша Галсанова З. Б. гансал һургуулиин хүдэлмэри хараад ябадаггүй. Ниитын хүдэлмэридэ тэрэ хабаададаг. Бүри залуу ябахаһаа уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ ябалсаа. 1954 ондо Москва хотодо уран һайханай Бүхэроссин харалганда хабаадажа, В. В. Маяковскиин шүлэгүүдые уншаа.

Коммунист Галсанова З. Б. һургуулиин партбюрогой гэшүүн, «Знание» бүлгэмэй эдэбхитэй лектор мүн.

— Зоя Будаевна ямаршье лекци ехэ һонирхолтойгоор уншадаг юм,—гэжэ манай нютагаархид хэлсэдэг.

Зоя Будаевна мүнөө жэл һуралсалайнгаа хорин зургаадахи жэлые эхилхэнь.

Хүдэлмэридөө шэн габьяа харуулһанайнгаа түлөө З. Б. Галсанова «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн тэмдэгээр, Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай.

Вл. ГАЛСАНОВ,
журналист.

ОРОЛДОСОТОЙ ЭМШЭН

Ахын аймагай гол бууса Орлик тосхоной больницада үнинэй хүдэлжэ байһан медицинскэ сестра Энгельсина Иннокентьевна Истомина нютагайнгаа хүн зониие аргалха асуудалда үнэн зүрхэнһөө хандадаг дээрэ нютагтаа хүндэтэй болонхой.

— Аргатайл һаа эмнүүлхэһэ, һайн юун байхаб,—гэжэ Энгельсина Иннокентьевна хэлэдэг.

Энгельсина Иннокентьевна больницада хүдэлжэ эхилһээр хори гаран жэл болоо. Тэрээн соонһоо 16 жэлыень процедурна сестрагаар ажаллаа. Энгельсина Иннокентьевна мүнөө үедэ бүхы тарилга хэдэг юм. Энээндэ олон арга, дүй дүршэл, оролдолго хэрэгтэй.

Энэ медсестра коллективэй соогоо үнинэй, хүндэтэй, бархо эмшэн гэлсэдэг. Энгельсина Иннокентьевна уян һайхан сэдьхэлтэй эхэнэр, суртаалдаа нүхэдтөө ходо туһалхые оролдодог. Эрхим ажалайнгаа түлөө нүхэр Э. Истомина КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Э. И. Истомина.

Д. ДУГАРОВ.

ЗҮБШЭН ХЭЛСЭГДЭБЭ

Һаяхан республикын культурын министерствын коллеги боложо, Буряад орон доторхи амаралтын сэсэрлигүүд, паркнуудай хэр хүдэлжэ, ямар байдалда байһан тухай асуудалые дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэбэ.

Республикымнай ниислэл хото Улаан-Үдэдэ амаралтын болон культурын хэдэн парк бии. Тэдэнэй нэгэн—городской парк һүүлэй жэлнүүдтэ ажал хүдэлмэриеэ яһала һайжаруулаа, ажалшадай сүлөөтэй сагаа зохидоор үнгэргэхэ арга боломжонуудые олгоно гэжэ коллеги дээрэ тэмдэглэгдээ. Һүүлэй үедэ эндэ аттракционуудынь нилээд олошороо. Худалдаа наймаанай талааршье хангалга яһала һайжараа.

Тиибэшье хүдөө зарим нютагуудта амаралтын сэсэрлиг гэжэ оройдоошье үгы байна. Хэрэн, Баргажан тосхонуудай, Гусиноозерск хотын амаралтын паркнууд ехэ муугаар хүдэлнэ. Тэндэхи аттракцион болон бусад хэрэгсэлнүүдынь эмдэрэнхэй. Тиимэһээ хүн зоной сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэхэ арга боломжонууд тэндэ үгы шахуу. Дээрэ дурдагдаһан аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

Амаралтын паркнуудай ажал хүдэлмэриие һайжаруулха тухай тусхай тогтоол коллеги баталан абаба.

Б. ЭРДЫНЕЕВ.

ЧССР. Торхируу, фазан гэхэ мэтэ зэрлиг шубууд мүнөө хүнэй харууһан доро байдаг болонхой.

Эдэ шубуудые үсхэбэрилхэ ажахынууд республикада бии болгогдонхой юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шубуудые үсхэбэрилгын газарта.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

КУРОРТНУУД БАРИГДАНА

ВАРШАВА. Криница, Рабка, Кудова, Душники, Цехоцинск... Эдэ курортнуудай нэрэнүүдые Польшын түмэр замай вокзал болон аэропортдо оло дахин дуулажа болоно. Амаралтада гараһан хүнүүд амархаяа, аргалуулхаяа, бэе махабадаа заһажа, шадал тэнхээ орохоёо тиишэ ошодог. Ороной санаторно 36 комплекс баян домто аршаан булагуудтай юм.

Бешадай хормойдо ёһотойл «элүүр энхын зурууд» түхеэрэгдэнэ—үзэсхэлэн һайхан хадалиг байгаалитай 15 километртэ зурыһан дайдада гостиница, санаторинууд ба амбулаторинуудай байшангууд баригдаха юм.

Байгша ондо Польшын 700 мянга гаран эрхэтэд санаторинуудта амарха. 1985 он болотор эндэ амарагшадай тоо 3 дахин олошоруулагдахаар хараалагданхай.

«ШКОДА ЭКСПОРТЫН» БАЯРТА ОЙ

ПРАГА. Хүндэ машина бүтээлгын продукциие хилын саана гаргалгаар мэргэжэлэн, гадаадын худалдаа наймаанай Чехословакидахи «Шкода-экспорт» гэжэ эмхи эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар арбан жэл болобо. Арбан жэлэй хугасаа соо энэ изгэдэл элшэ хүсэнэй, металлургическа ба машина бүтээлгын түхеэрэлгэнүүдые хэдэг Чехословакиин түрүү заводуудтай харилсаа холбоотой болоо. ЧССР-һээ гадуур промышленна 300 гаран барилгада хабаадаа, эрхим шачараараа шалгарһан түхеэрэлгэнүүдэй хэдэн зуугаад комплект гадаадын захигшадта эльгээгээ. ЧССР-эй заводой тамгатай оньһон техникые Советскэ Союзай, Болгариин, Польшын, Венгриин ба Югославиин металлургнууд һайн мэдэхэ юм.

ҮНДЭР ХАДАДАХИ КОМБИНАТ

СОФИ. 400 миллион тонно шахуу гэжэ тоологдоһон зэдэй хэбтэшые Софиин округой хадалиг тосхон Мирково шадар 1975 оной зун геологууд олоһон юм. НРБ-дэхи 5 жэлэй эгээл томо барилга болохо «Элаците» гэжэ шанаржуулгын комбинат хадада, далайн нюрууһаа 1500 метр үндэр газарта баригдажа эхилээ.

Шанаржуулгын тус фабрика 1979 ондо түрүүшынгээ продукци үгэхэ, 1980 ондо гүйсэд ашаглалгада ороно.

РУМЫН БАРИЛГАШАДАЙ ҺАЙНДЭР

БУХАРЕСТ. Румыниин 850 мянга гаран барилгашад, хабсаргагшад, инженернүүд ба техникүүд өөһэдынгөө һайндэр—барилгашадай үдэрые тэмдэглэбэ Тэдэнэр ниислэл хотодохи «Республика» гэжэ заводто ехэ хүсэтэй прокатна стан, Васлуда—һүнэй завод. Сату-Маредэ машина бүтээлгын «Унио» гэжэ завод болон бусад барилганuудые һайндэрөө угтуулан, болзорһоонь урид ашаглалгада тушаагаа.

◆

Венгридэ бүтээгдэһэн автобусуудта, Польшодо хэгдэһэн экскаваторнуудта болон элдэб машинануудта тодхогдохо дулаасуулгын түхеэрэлгэнүүдые Нойбранденбургдахи «Эльхайцгерэте» гэжэ предприяти бүтээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Предприятиин цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

Уласхоорондын шэнжэлэл

БЕЛГРАДТЭ БОЛОХО

УУЛЗАЛГЫН ХАРГЫ НЭЭГДЭНХЭЙ

Белградтэ зарлагдаһан уулзалгада бэлдэлгын түрүүшын шата Югославиин ниислэл хотодо амжалтатайгаар түгэсэбэ. Хоёр жэлэй саана Хельсинкидэ үнгэргэгдэһэн ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актаар энэ уулзалга хараалагдаһан байгаа. Бэлдэлгын энэ шатада Европын 33 гүрэнэй, США-гай ба Канадын түлөөлэгшэд зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудал, Хельсинкидэ болоһон зүблөөндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй түлөөлэгшэнэрэй хабаадалгатай гол уулзалгын болзор ба эмхидхэлэй бүридэл хаража үзэхэ ёһотой байһан.

Эдэ бүгэдые мэдээжэ «техническэ хүдэлмэри» байһан гэжэ хэлэхын аргагүй: хэрбээ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудаар үгэсэ ойлголсоогүй һаа, тус уулзалгын политическэ хойшолонгынь бүтэмжэгүй, Хельсинкидэ абтаһан шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ горитой бэрхэшээлнүүд тохёолдожо магад һэн. Зүгөөр буржуазна хэблэлэй зарим органууд бэлдэлгын шатын урагшагүй түгэсхэл тушаа үгэ хэлэ тараагаа бэлэй.

Талаан боложо, тиимэ юумэнэй тохёолдоогүйнь һайн. Белградтэхи бэлдэлгын шатын үедэ зүүнэй, тэрэшэлэн баруунай түлөөлэгшэдэй зарлагдахаяа байһан гол уулзалгада бүтэмжэтэй һайнаар хүдэлмэрилхэ хүсэлэнтэй байһан тухайгаа мэдүүлһэниинь айхабтар шухала. Бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд иимэ хүсэл эрмэлзэлые һайшаана гээшэ.

АФРИКЫН ЗҮҮН-ХОЙТО ЗҮГТЭХИ ЗҮРИЛДӨӨН

Африкын зүүн-хойто зүгһөө эдэ үдэрнүүдтэ һанаа зобоомо мэдээсэлнүүд абтана. Эфиопиин зүүн зүгтэ зэбсэгтэ тулалдаанууд үргэлжэлһөөр. Эндэ нэгэ талаһаа—Эфиопиин сэрэгүүд, арадай милициин отрядууд ба ополченцүүд, нүгөө талаһаа—«Баруун Сомалиие сүлөөрүүлгын фронт» гэжэ нэрлэгдэһэн хүсэнүүдэй хоорондо тулалдаан болоно. Үшөө тиихэдэ «Баруун Сомалиие сүлөөлүүлгын фронт» гэдэгэй талада Сомалиин зэбсэгтэ хүсэнүүд дайлалдана гэжэ хариин агентствэнүүд дамжуулна. Гэбэшье Сомалиин правительство энэ мэдээсэлые буруушааһан байха юм.

Эфиопиин провинцинуудта хэдэ хэдэн тосхон һууринуудые, тэрэ тоодо Вардер, Годе, Дагабур гэжэ хотонуудые эзэмдэн абаабди гээд «фронтын» түлөөлэгшэд мэдээсэнэ. Эдэ тулалдаануудта хабаадагшад бултадаа мүнөө үеын сэрэгэй техникэ (танк болон реактивна самолёдуудые оруулалсан) ехээр хэрэглэжэ, хүн зониие яһала олоор хюдаһан ба материальна хохидол ушаруулһан байна.

Эдэ тулалдаанудай эшэ үндэһые империалис гүрэнүүдэй хуушанай ба мүнөөнэй политика соо бэдэрхэ хэрэгтэй. Колониальна оронууд мүнөөнэй Африкын гүрэнүүдтэ газар дайдын талаар шиидхэгдээгүй ехэхэн арсалдаа буляалдаа үлөөһэн гээшэ. Мүнөө тэдэ арсалдаа буляалдаануудые улам һүжэрөөжэ, Африкын зүүн-хойто зүгтэ зэбсэгтэ тулалдаануудые эмхидхэн, империализм Сомали болон Эфиопидо тогтоогдоһон түрүү үзэлтэй журамуудта һаад тохёолдуулхые оролдоно, эдэ оронуудай арадуудай гол шухала зорилго болохо баруун оронуудһаа экономическа талаар дулдыданги байдалһаа мултархa, империализмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха асуудалнуудые шиидхэлгэһээ хадууруулхые оролдоно.

Сомали-эфиопиин зэбсэгтэ зүрилдөөе гуримшуулха талаар Африкын нэгэдэлэй организациин (ОАЕ) комитедэй заседани Либревильдэ (Габон) һаяхан болобо. ОАЕ-гэй соносхоһон Африкын оронуудай мүнөө байһан хилэнүүдые эбдэршэгүй байлгаха ёһо гурим тэндэ абтаһан документнүүд соо һайшаан дэмжэгдэнэ. Комитет эсэргүүсэлтэ тэмсэлээ зогсоохые Эфиопи ба Сомалида дурадхаад, «арсалдаата хоёр талын үгэеэ ойлголсолдохо ябадалда һаад ушаруулжа боломо гү, али шахардуу шанга байдалыень бүри һүжэрөөжэ боломо, тиигэжэ хүршэ хоёр гүрэнэй амгалан, аюулгүй байдалые, газар дайдынь бүтэн бүрин байлгада аюул тохёолдуулжа боломо ямар нэгэ ябуулгануудһаа арсаха» уряагайгаар бүхы гүрэнүүдтэ хандаһан байна.

Африкын зүүн-хойто зүгтэ болоожо байһан үйлэ хэрэгүүдэй хойноһоо Советскэ Союз һанаагаа ехэ зобонгёор ажаглан харана. Совет олониитэ Сомали ба Эфиопиин арадуудта ходоодоо һайн һайхан сэдьхэлтэйгээр хандадаг ба эдэ оронуудта бэелүүлэгдэжэ байһан хүн зондо аша туһатай хубилалтануудые һайшаан дэмжэнэ гээд Ази ба Африкын оронуудтай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитедэй мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ

ВЭНСЫН АЯНШАЛГА ЮУГЭЭР ДҮҮРЭЭБ?

«Америкын тугаар оройгдоһон Израилиин дурадхалнуудые зүбшөөн абахаар арабуудые уялгалха һэдэлгэ»—гээд Сириин «Ат-Таура» газетэ США-гай гүрэнэй секретарь Сайрус Вэнсын август һарада Дүтын Зүүн зүг ошолгынь гол зорилгые тайлбарилан бэшэнэ. Энээхэн шог ёгтотой ажаглалта соонь зүбшье юумэн бии гээшэ. Үнэхөөрөө Египедэй, Сириин, Ливанай, Иорданиин, Саудовска Аравиин хүтэлбэрилэгшэдтэй хоёр неделиин туршада үргэлжэлһэн хөөрэлдөөнэй үедэ США-гай гүрэнэй секретарь Израилиин шэнэ премьер-министр М. Бегинэй июль һарада Вашингтондо зүбшэгдэһэн Израилиин проектые тайлбарилан ойлгуулхые оролдоһон байха юм.

Вашингтондо үнгэргэгдэһэн уулзалгын һүүлээр һара үнгэрбэшье, баруунай тала хэтэрмэ ехээр баримталдаг Бегинэй правительствын хараа бодолдо ямаршье хубилалта болоогүй. Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Даян Иерусалимда Вэнстэй уулзахадаа, Палестиные сүлөөрүүлгын организацитай хэлсээ хэхэһээ Израилиин правительство ог таһа арсана, хэрбээ Палестиные сүлөөрэлгын организациин ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциие, тэрэшэлэн Израилиин гүрэн байха эрхые үгэ дуугүйгөөр мэдэрээшье һаань, тэрээнтэй хэлсээ хэхэгүй гэжэ мэдүүлээ. Тель-Авив Палестинын бэеэ даанхай араб гүрэниие яашье байгуулхагүй, Иордан мүрэнэй эзэмдэгдээд байһан баруун бэеһээ ошохогүй, амгалан байдал тогтоохо талаар Женевын конференцидэ Палестиные сүлөөрүүлгын организациин хабаадалгада өөрынгөө зүбшөөлые үгэхэгүй гэжэ Даян онсо тэмдэглэнэ.

США-гай гүрэнэй секретариин Картта хэпэн хэлсээнэй дүүрэһэнэй һүүлээр «хүдэлмэри хэхэ бүлэг» байгуулха гэһэн проект бии болоо. Египедэй Араб Республикын президент А. Сададай мэдүүлһэнэй ёһоор, тиигэжэ нэрлэгдэһэн тэрэ бүлэгтэнь араб оронуудай ба Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд орожо, США-гай түлөөлэгшын түрүүлэлгэ доро ерэхэ сентябрь һарада «Женевын конференцидэ бэлдэлгэ» хэжэ заһалха ёһотой юм ха.

Бодото дээрэнь абажа харахада, «хүдэлмэри хэхэ бүлэг» США-тай адли Советскэ Союзай түрүүлэгшээр байлсадаг. Женевын конференциие һэлгэхэ гэһэн зорилготойгоор һанаашалагдаһан онһон болоно. Энэ «хүдэлмэри хэхэ бүлэгтэ» ороһон США болон Израиль араб оронуудай нэгэдэлые хүнгэхэнөөр һандаргажа, тэдэниие бэе бэедэнь тухиржа, Тель-Авивта таатай хэлсээ тэдэндэ баадхахадань хүнгэн болохо зэргэтэй. Сириин президент Хафез Асад гэгшэ «Хүдэлмэри хэхэ бүлэг» байгуулха тухай дурадхалые эрид шууд буруушаагаа.

«Хүдэлмэри хэхэ бүлэг» Палестиные сүлөөрүүлгын организациие Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулха тухай хэлсээндэ хабаадуулхагүй гэһэн үшөө нэгэ зорилготой байгаа. Энэ ушартай дашарамдуулан, США-гай проект хадаа «арабуудай дунда арсалдаа буляалдаа гаргаад, арабуудай газарай эзэмдэгдээд байлгые дүүрэһэн хэрэг гэжэ тоолоод, Палестинын асуудалые усадхаха» гэһэн уг зорилготой гээд Палестиные сүлөөрүүлгын организациин гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ясир Арафат зааһан байгаа. «Хүдэлмэри хэхэ бүлэгэй» уг зорилгые араб оронуудай эрид шууд буруушаажа байбашье, США, Израиль ба Египет өөһэдынгөө энэ хараа бодолые орхиногүй. Мүнөө болоод байхада США ООН-ой Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ сессиин үедэ хоёр талын американ-арабуудай ба американ-израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хэлсээ үнгэргэхые дурадхана.

Дүтын Зүүн зүгэй бэрхэшээлтэ байдалай гол асуудалнуудые зайсан, тэрэниие гуримшуултаһаа СССР-ые холодуулха гэһэн американ дипломатиин һэдэлгэнүүдэй урагшагүй панхаруудталгые Вэнсын аяншалгын үрэгүй дүнгүүд элирхэйлэн харуулба.

В. ГОНЧАРОВ,
С. КУЛИК,
С. ЛОСЕВ.
(ТАСС).

Фут

ҺҮҮЛШЫН НААДАНУУД

Клубай командануудай дунда футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй нэгэдэхи дүхэриг дүүрэжэ байна.

Үнгэрһэн долоон хоног соо гурбан наадан һонирхолтой, шанга тэмсэлдэ болобо. Түмэр замшадай дунда ороной чемпионатда хабаадаһанаа бусажа ерэһэн транспортын «Локомотив» Закаменск хотын металлургнуудта айлшалһан байгаа. «Локомотивай» добтологшодой һайнаар наадаашье һаань, талмайн эзэд бата бэхи хамгаалалтатай байһанаа харуулба. Уулзалтын тэнсэлгээр дүүрэхэ тээшээ боложо байтар түмэр замшад улам эдэбхижэжэ, нааданай тоое 2:1 болгожорхёо.

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай «Пищевик» команда шэлэй заводой «Стекольщигтой» наадахадаа 1:0 тоотойгоор шүүбэ. Гусиноозерск хотын «Энергия» «Стекольщигтой» 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн байна.

Түрүүшын дүхэригэй дүүрэтэр оройдоол хоёр наадан үлөө. Локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай футболистнууд транспортын «Локомотив» болон Закаменскын «Металлургтай» наадаха юм.

19 очкотой «Забайкалец» команда нэгэдэхи һуури эзэлбэ. ЛВРЗ-гэй СК, транспортын «Локомотив» удаадахи һууринуудта гараһын түлөө мүрысэнэ.

* * *

Эдиршүүлэй дунда мүн лэ шанга тулалдаан боложо үргэлжэлһөөр. Транспортын «Локомотивай» эдир футболистнууд юһэн уулзалгадаа шүүгээд, «Забайкалецтай» 3:3 тоотойгоор тэнсэжэ, түрүү һуури эзэлжэ ябана. Эдэнэр ЛВРЗ-гэй спортын клубай командатай наадаха юм.

Нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик», авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортын клубуудай эдиршүүл нэгэдэхи дүхэригтэ яһала һайнаар наадаа гээд тэмдэглэлтэй. Эдэнэр хоер-хоер уулзалгада шүүгдэһэн байха юм. «Текстильщик» локомотив-вагон заһабарилгын заводой түлөөлэгшэдые 2:1 тоотойгоор илаа һэн. Удаань транспортын «Локомотивай» эдиршүүлэй командатай наадахадаа, тэнсүү ш
сэлдэ 3:4 тоотойг
дэһэн байгаа.

Закаменскын
лург», прибор-бүтэ
водой футболистну
һайнаар наадана.
«Восход», «Электро
«Пищевик» команд
ла муугаар наа
рысөөнэй таблица
шын һууринуудые
ябана.

Б-М ЖИГЖ

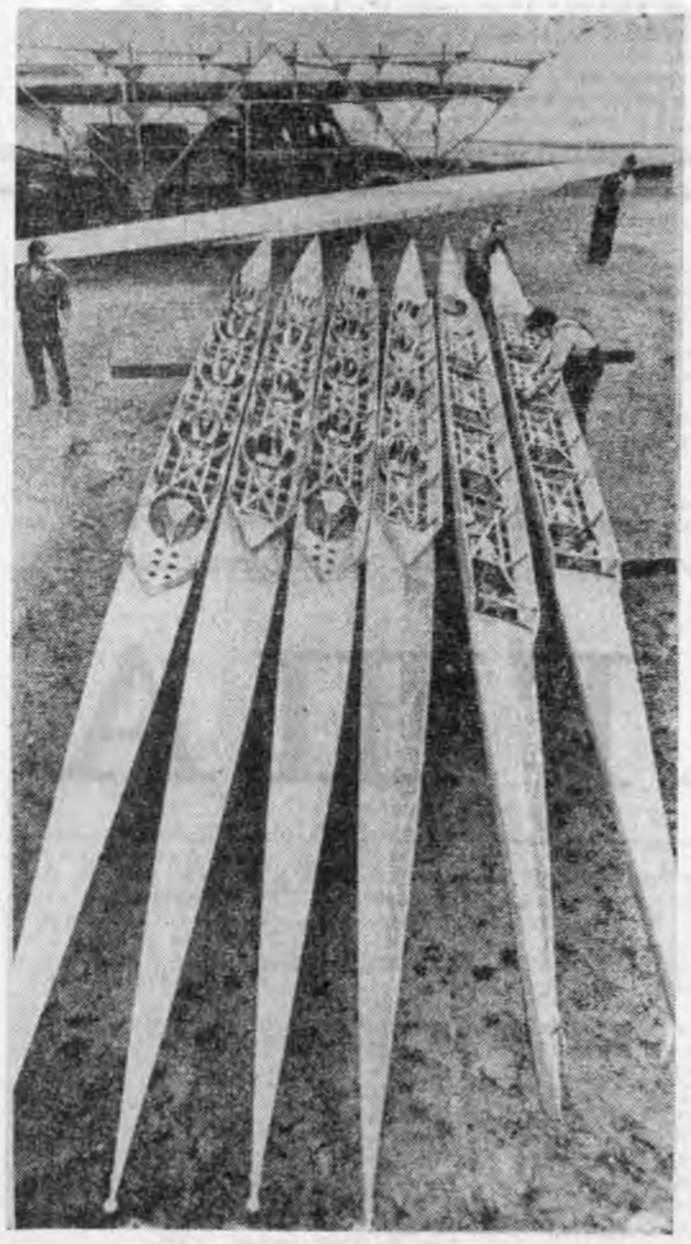

ОЛИМПИИН ЗАХИЛААР

Спортивна судануудые бүтээдэг Даниин ба Швециин мэдээжэ фирмэнүүдэй гаргаһан онгосонуудһаа дутуугүй һайн онгосонуудые Латвиин Юрмала городой «Дзинтарс» гэжэ завод бүтээн гаргана. Монреальда үнгэргэгдэһэн Олимпиин нааданда хабаадаһан онгосонуудайнгаа түлөө тус заводой олон хүдэлмэрилэгшэд правительствын үндэр шагналда хүртэһэн юм. Мүнөө эдэнэр Москвада үнгэргэгдэхэ Олимпиин нааданай спортивна онгосонуудые бүтээжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Дзинтарс» түхэлэй спортивна онгосонууд.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ Спорт СПОРТ

СССР-эй ЧЕМПИОНАДТА ХАБААДАНА

Советскэ Союзай Гэгээрэлэй министерствын хүүгэдэй спортын һургуулинуудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Молдавиин ССР-эй Бендерэ хотодо боложо байна.

Ороной эрхим бэрхэ эдир теннисистнүүдтэй хамта Буряадай АССР-эй нэгэнтэ бэшэ чемпионка, Улаан-Үдын 19-дэхи дунда һургуулиин арбадахи классай һурагша, спортын мастерта кандидат Елена Бутина РСФСР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, энэ ехэ нааданда хабаадажа байнхай. Энэ жэлэй июнь һарада Пятигорск хотодо үнгэргэгдэһэн РСФСР-эй чемпионадта хабаадахадаа, хоердохи һуури эзэлжэ, энэ ехэ нэрэ хүндэдэ хүртөө һэн. Республиканска хүүгэдэй спортын һургуулиин ахалагша тренер П. Ф. Новак тэрэниие һоридог юм.

УЛАСХООРОНДЫН МҮРЫСӨӨНДЭ БЭЛДЭНЭ

«Урожай» бүлгэмэй областной Соведэй бэрхэ барилдаашад, СССР-эй спортын мастернууд Геннадий Манжуев, Геннадий Махутов, Владимир Вострецов, Илья Гармаев гэгшэд Ригэ шадархи спортивно-элүүржүүлгын һорилго хэхээ ошо

Дэлхэйн таба ду
пион, спортын
мастер Али Алиев
да хүртэхын тү
тябрь һарын эхэ
кала хотодо үн
уласхоорондын
мүрысөөндэ эдэнэр
даха байна. Да
лоон ороной, то
хэлэбэл, Болгари
шын, ГДР-эй,
Монголой, Японой
эй эрхим бэрхэ
шад эндэ хабаадаха

Ж. БАТОМУН

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРА ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой». «Спортлото
августын 10-да үнгэргэгдэһэн
тиражай дүнгүүдые Спортивна
рейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Зургаан номер
шье таабагүй. Табан номер
хүнүүд—5.000 түхэриг (14
ка), дүрбэн номер таагшад — 125 түхэриг (1.074
точка), гурбан номер тааһан хүнүүд 5 түхэриг (
карточка) абаха байна;

«Спортлото-2»: Зургаан номер хэншье та
Табан номер тааһан хүнүүд — 1.614 түхэриг (27
точка), дүрбэн номер таагшад— 39 түхэриг (1.1
точка), гурбан номер тааһан хүнүүд 3 түхэриг
карточка) абаха.

32-дохи тиражай шүүбэринүүд августын
сентябриин 21 болотор түлэгдэхэ.

(ТА

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогой» августын 13-да ү
дэһэн тираж:

1-дэхи тираж: 6 (классическа барилдаан), 11
настика), 18 (хүнгэн атлетикэ), 25 (шаргаар
га), 26 (самбо);

2-дохи тираж: 4 (бокс), 28 (һур харбалга), 30
довэ мэргэн буудалга), 34 (футбол), 36 (шайбатай
кей).

(ТА

Хилын саанаһаа

· телефон · телеграф · радио

ҺАНААГАА ЗОБОНО, БУРУУШААНА

Шэнэ түхэлэй ядерна буу зэбсэг—нейтронно бомбо бүтээхэ гэһэн США-гай шиидхэбэреэр дураа гутажа, буруушаажа байһанаа элдэб оронуудай политическэ элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад мэдүүлнэ.

РИМ. Нейтронно бомбо бүтээхэ гэһэн Холбоото Штадуудай хараа түсэбые буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, Италиин парламентын депутадуудай палатын гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин секретарь христианска демократ Карло Франкандзани Италиин правительствада хандаба. Энэ асуудалда правительствын ямар хараа бодолтой байһан тухай парламентда саг дары мэдээсэхэ, мүн иимэ бомбо бүтээхэ проектнүүдтэ ямар һанамжатай байһанаа мэдүүлхын тула уласхоорондын оршон байдалда ямар түсэб бэелүүлхэ хараатай байһанаа мэдээсэхэ эрилтэ Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ болон гадаадын хэрэгүүдэй министртэ эльгээһэн бэшэг соо табина.

КАИР. США-да нейтронно бомбо бүтээлгэ уласхоорондын шахардуу байдал һулаирууулха хэрэгтэ дэлхэйн империализмын ээлжээтэ тойбо болоно гээд Ази болон Африкын арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын эмхиин генеральна секретариин орлогшо Нури Абдель Раззак мэдүүлээ.

Шэнэ түхэлэй буу зэбсэг бүтээн гаргаха талаар Холбоото Штадуудай ябуулганууд буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хизаарлаха хөөрэлдөөнүүдтэ һаад тойбо татажа, дэлхэй дээрэ ядерна дайнай аюул тохёолдуулха байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

АНКАРА. Нейтронно бомбо бүтээхэ гэһэн США-гай шиидхэбэри хүн зондо зүрюу харша байна гэжэ Турциин элитэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагша, бүхы наһаараа сенатор Ахмет Иылдыз мэдүүлээ. Сагаан байшангай абаһан шиидхэбэри эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй ябуулгануудые баһаһан хэрэг болоно. Буу зэбсэгүүдые хурааха тухай хэлсээ баталхын тула эдэбхитэй тэмсэлэй дэлхэй дээрэ хэгдэжэ байхада, иимэ гаргуу ябадал гаргагдаба бшуу.

(ТАСС).

ДАКАР

Африкын бэеэ дааһан байдалда хоро хүргэнэ

ТАСС

Африка түбиин урда хубида НАТО-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгануудые эндэ хэблэгдэдэг «Африкл» журнал эрид буруушааба. Американ «Бфстингауз» «Дженерал электрик» гэжэ монополинууд, Баруун Германиин эрдэм-шэнжэлэлгын атомна түбэй «Хехст», «Сименс» гэдэг концерннүүдэй, мүн Франциин «Фраматом» гэжэ кампаниин оролдолгоор Претори шадар ядерна мантан томо комплекс баригдаа.

ЮАР-ай расис захиргаантай империалис гүрэнүүдэй ядерна хэлсээ хэлгэ «Амгалан тайбан худалдаа наймаанай шэнжэтэй бэшэ байна» гэжэ журнал тэмдэглэнэ. Претори шадархи комплексдо атомна зэбсэгүүдые бүтээлгэдэ яһала таарамжатай ядерна түлишын абтадаг байһаниинь мэдээжэ. Ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй тухай договорто гар табихаяа арсаад, мүнөөнэй атомна техникэ Преторидо дамжуулан үгэлгэ дэлхэйн энэ шухала райондо НАТО-гай бэелүүлжэ байгаа түсэбүүдэй гол хубинь болоно гэжэ «Африка» журнал мэдээсэнэ.

НАТО-да хабаатай гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй һанамжаар, Форстерой расис засаг захиргаан бэеэ дааһан байдалтай Африкын гүрэнүүдтэ саг үргэлжэ аюул тохёолдуулжа байха юм. Тус райондо расистско-колониальна засаг захиргааниие үлөөлгэ баруунай монополинуудта энэ түбиин урда хубидахи байгаалиин баялигуудые эзэмдэхэ, арад зониинь дарлан мүлжэхэ арга олгоно.

Эрхэ сүлөөдэ дуратай Африкын арадууд империалис хархис түсэбүүдые усадхан зайсуулхые шиидэнхэй гээд журнал тэмдэглэнэ. Энэ түбиие ядерна буу зэбсэггүй зоно, эб найрамдалай ба харилсаа холбооной зоною болгохо хүсэлэнтэй.

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛ ТҮБЭГТЭЙ ПОЛИТИКА

ТАСС

Хүн зониие олоорнь алаха, хюдаха гэһэн Холбоото Штатуудай харата муухай хараа түсэбүүдые буруушаажа байһанаа американ элитэ мэдээжэ дипломат, США-һаа ООН-ой дэргэдэ түлөөлэгшэ байһан Ч. Йост мэдүүлбэ. Тэрэ «Крисчен сайенс монитор» газетэдэ статья толилуулхадаа, хүн зониие олоорнь алаха, хюдаха зорилготой сэрэгэй-промышленна комплексые эрид шууд буруушаагаа. Үгы гэбэл, Холбоото Штадуудай аюулгүй байдал мүн лэ хангалтагүй болохо байна.

Ушарынь юуб гэхэдэ, сэрэгэй хүсэн-хэды һайн байгаашье һаа — манай үе сагта ямар нэгэн ашатай туһатайгаар хэрэглэгдэхэ аргагүй байна гэжэ статьягай автор бэшэнэ. Ядерна буу зэбсэгүүдые хэрэглэн дайлалдахадаа, өөһэдынгөө орониие һандарган һалтааха байнабли. Манай үе сагта национальна аюулгүй байдалаа сэрэгэй хэрэгсэлнүүдээр хангажа болохогүй байна. Энээнэй тула бүхы оронуудай хоорондохи харилсаа холбоое улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэй.

ДЕЛИ

Национальна бай
лалтын зорилгон

Индиин штадууд
союзна газар дайдын
рэлэй министрнүүдэй
үдэрэй конференци энд
дэлмэриеэ дүүргэбэ.
болон дундуур һургу
наһанай үхибүүдые
ниитын һуралсалда
дуулха ба аха наһана
ной дунда үзэг бэш
байлгые усадхаха ас
нууд тэрээн дээрэ з
хэлсэгдээ.

Мүнөө орон доторна
хы үхибүүдэй багахан
бинь һургуулида һура
гатай байна гэжэ һу
лай, социальна ханг
ба соёл культурын ми
П. Ч. Чундер делегад
хандан үгэ хэлэхэдээ
дэглээ. Энээнһээ уламж
хүдөөгэй эхин һургуу
дые нилээд олошор
шухала гэжэ тэрэ ду
ба. Зургаадахи түсэб
бан жэлэй һүүл
1984 ондо, 6-һаа 14
тэр наһанай бүхы үх
һургуулида һураха уял
гэһэн зорилго правит
во табина гэжэ ми
тэмдэглээ. Энэнь юун
удхатайб гэхэдэ, 70
онһоо үлүү һурагшад
тада һууха байна. Эн
рилго шиидхэхын тула
диин правительство
нютагай засаг
ехэ хүсэлэл оролдол
дые гаргаха зэргэтэй
тэрэ тэмдэглээ. Ехэш
дунда үзэг бэшэг мэдэ
байлгые усадхан
хын түлөө ниитэ-наци
на хүдэлөө арбан жэлэй
ша соо үргэнөөр дэлгэ
хые правительство түс
нэ. Энээнэй тула һура
заочно һуралсал үйлэ
һөө таһалгаряагүйгөөр
хидхэн хүгжөөхые хара

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Газар тухай хуули» — түрүү бэшэг. «Мухар-Шэбэрэй тарялан дээрэ Ипатовайхидай дүй дүршэл»—А. Рыжковой статьягай эхин. «Ивалгын голдо»—П. Лазаревай статья. Буряадай, Эвэнкын, Яхадай социалис мүрысөөнэй зарим дүнгүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Нютагай Соведүүдтэ» — суглуулбари. А. Рыжковой статьягай үргэлжэлэл. «Түрэл орон доторнай». — суглуулбари. «Хираанай-Адагай хонишод тухай стенд ВДНХ-да» — М. Ларкинай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. Ажалшадай бэшэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Соносхолнууд. Фото-мэдээсэл. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7. 55 — Дамжуулгын программа. 8. 00 — 17. 30, 19. 00 — Шэнэ һонин. 8. 10 — Үглөөнэй гимнастика. 8. 30 — М. Горький. «Последние» фильм-зүжэг. 11. 15 — Заһабарилга. 13. 15 — Телевизионно фильмүүдэй программа. 13. 45 — «А. С. Пушкинай [illegible] зураг». 14. 45 — «Эжын һургуули». 15. 15 — Москвагайхид түсэбтэ табан жэлэйнгээ ажалай вахтада. 15. 45 — «Нэгэн бултанай [illegible]». 16. 30 — «Дуунай һайндэр». Ригэһээ дамжуулга. 17. 45 — «Сокровища затонувших кораблей» — мультфильм. 18. 00 — «Хүн ба хуули».

Улаан-Удэ. 19. 10 — Эрдэм наука ба түрүү дүй шэнэ үүдэ ажахыда.

«Орбита-2». 20. 15 — «СССР-эй Конституцин зүбшэн хэлсэлгэ». 20. 30 — «Время». 21. 00 — «Манай түүхэ наһан 1963 он». 22. 00 — [illegible] уласхоорондын турнир. Минскһээ дамжуулга. 22. 30 — Дамжуулгын программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА.

«Орбита-2». 19. 00 — «Югославия». Киногой программа. 19. 45 — Симфони[illegible] хүгжэмэй концерт.

НЬЮ-ЙОРК

Дж. НКОМЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Национальна сүлөөрэлгын ба бэеэ дааһан байдалай түлөө, расизм ба колониализмда эсэргүү тэмсэлээ Зимбабвиин арад улам эршэтэй болгожо байна гээд Зимбабвиин Патриотическа фронтын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Дж. Нкомо мэдүүлбэ.

Родезиин асуудалые «гуримшуулха» англо-американ түсэбые тэрэ эрид буруушаагаа гээд «Крисчен сайенс монитор» газетэдэ бэшэнэ. Смидэй засаг захиргаанай Зимбабвиин патриодуудые хашажа, харшалха байхадань, энэ асуудалые шиидхэхэ арга үгы гээд тэрэ тэмдэглээ.

Англо-американ түсэб Зимбабвиин колониализм болон расизмые үлөөхэ, сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө африкынхидай тэмсэл зогсоохо гэһэн зорилготой байна гээд эндэ хэлэгдэнэ.

Зимбабвиин арадай зэбсэгтэ тэмсэлээ улам үргэдхэһэнэй ашаар лэ орон дотор олонхидто засаг захиргаан дамжуулагдан үгтэхэ байна гээд Дж. Нкомо мэдүүлбэ.

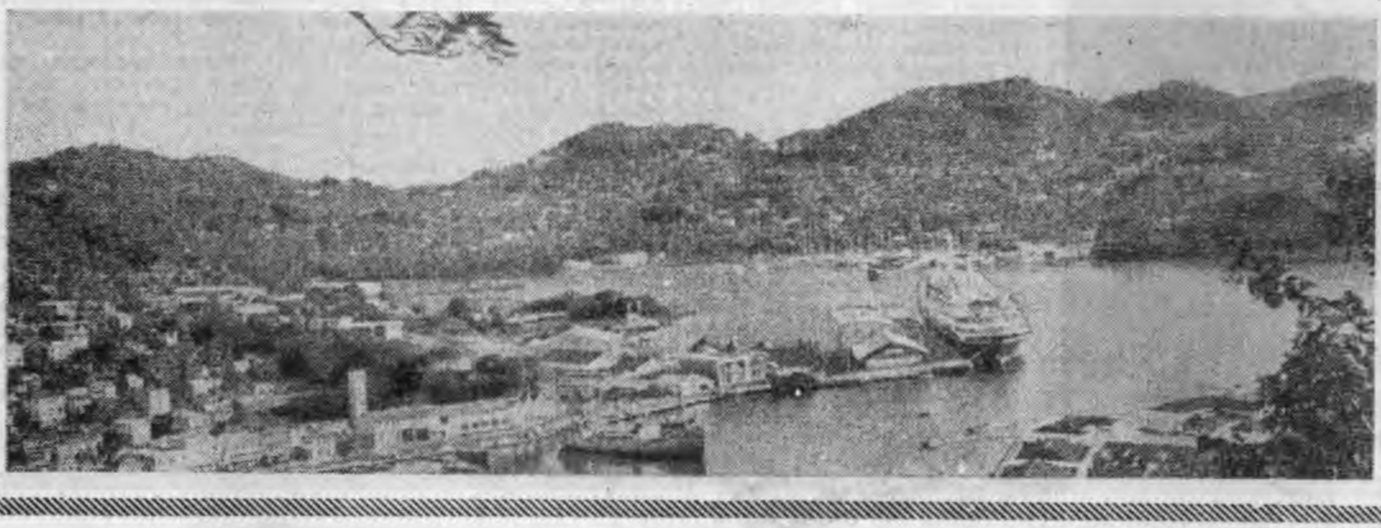

Нацинуудай нэгэдэлдэ ородог Карибска далай шадарай бэеэ даанхай байдалтай залуу гүрэн болохо Гренада хэдэн олтирогууд дээрэ оршодог. Олтирогуудай эгээн томын нэрээр энэ гүрэн нэрлэгдэнхэй. Великобританиин олон зуун жэлэй колониальна дарлалта ехэ хохидол ушаруулһан байна.

Гүрэнэй ниислэл хото Сент-Джорджес гүбээлиг газарта оршодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хотын юрэнхы байдал. «Иван Франко» гэжэ совет пассажирска теплоход.

ТАСС-ай фотохронико.

Редактор
Р. Б. ГАРМА

Манай адрес, телеф

Индекс: 670000, г.
Удэ, ул. Ленина, 33
фоны: редактора—
приемная—2-54-93,
дактора—2-68-08,
дактора—2-62-62,
ретаря—2-50-52. сек
ат—2-66-76. отделы
тийной жизни—2-60-9
ского хозяйства—
2-63-86, пропаганды
тации—2-56-23, пром
ности и строительс
2-61-35, советского
тельства и быта—
культуры и школ—
писем и селькоров—
информации — 2-34
щественная прием
2-56-62, машинное б
2-57-63, корректор
2-35-95.